MediaCon
media content experts

Analýza: Rozhodnutí o zastavení trestního stíhání v kauze Čapí hnízdo v referování publicistiky ČRo Plus a ČRo Radiožurnál.

Český rozhlas

analýza, 29. 12. 2019

Obsah

1. VÝZKUMNÉ ZADÁNÍ A VÝCHODISKA ŘEŠENÍ 3
2. METODOLOGIE KVANTITATIVNĚ-KVALITATIVNÍHO VÝZKUMU DISKUZNÍCH MEDIÁLNÍCH OBSAHŮ 7
3. KVANTITATIVNĚ-KVALITATIVNÍ ANALÝZA POŘADU 23
4. PŘÍPADOVÁ STUDIE – ZASTAVENÍ TRESTNÍHO STÍHÁNÍ JIŘÍHO ČUNKA V ROCE 2007 . 59
5. ZÁVĚR 63
6. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A CITOVANÝCH ZDROJŮ 65
7. APENDIX – příklad zpracování komentářového útvaru 67

Zadavatel s uchazečem Media Content Experts s.r.o. sjednal dodávku Analýzy „Rozhodnutí o zastavení trestního stíhání v kauze Čapí hnízdo v referování publicistiky ČRo Plus a ČRo Radiožurnál“ smlouvou ze dne 19.11.2019, jakožto dodávku dílčí veřejné zakázky v třetím minitendru veřejné zakázky č. j. VZ21/2018.

Zpracoval: **Media Content Experts s.r.o.**
(stoprocentní vlastník společnosti Media Tenor, spol. s r.o.)

Autoři: Ing. Pavel Herot, Ph.D
Mgr. Věra Bartalosová
Mgr. Iveta Havlíčková

Ve spolupráci s: Mgr. Petr Havlíček
Ing. Daniel Foltýnek
Mgr. Michaela Sasová

V Ostravě dne 29. prosince 2019

Analýza „Rozhodnutí o zastavení trestního stíhání v kauze Čapí hnízdo v referování publicistiky ČRo Plus a ČRo Radiožurnál“ vznikla z iniciativy a pro potřebu práce Rady Českého rozhlasu, a to na základě zadání, které navrhla Rada ČRo.

1. VÝZKUMNÉ ZADÁNÍ A VÝCHODISKA ŘEŠENÍ

1.1. ZADÁNÍ A SPECIFIKACE VÝZKUMU

Předmět zadání je odborná analýza *Rozhodnutí o zastavení trestního stíhání v kauze Čapí hnízdo v referování publicistiky ČRo Plus a ČRo Radiožurnál*, a to ve smyslu naplnění normativních, odborných a profesionálních požadavků kladených na médium veřejné služby.

Cílem analýzy je zjistit, nakolik si ČRo během stanoveného období v určených pořadech počínal v souladu s povinnostmi média veřejné služby uvedenými v zákoně 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu (dále jen ZČRo) a v Kodexu Českého rozhlasu (dále jen Kodex). Zásadní zřetel je brán k § 2 ZČRo a k Preambuli a článkům 6. a 7. Kodexu, kde jsou vymezeny hlavní úkoly veřejné služby v oblasti rozhlasového vysílání vážící se zejména k problematice:

a) poskytování objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací pro svobodné vytváření názorů,
b) působení ČRo coby fóra pro veřejnou diskusi, v níž je možno vyjadřovat široké spektrum názorů a hledisek,
c) nezávislosti a nestrannosti novinářské práce ČRo, a to včetně závazných pravidel práce redaktorů a moderátorů ČRo (čl. 7 Kodexu ČRo).

Zadavatel očekává, že odborná analýza umožní určit a zhodnotit zejména:

a) zda analyzované pořady publicistiky ČRo naplnily normativní požadavky vyváženosti a žurnalistické objektivity,
b) zda a do jaké míry analyzované pořady ČRo naplnily požadavek na komplexní reprezentaci reality, a to ve smyslu zastoupení názorové plurality, rozmanitosti,
c) zda byly adekvátně uváděny afiliace pozvaných respondentů,
d) zda se redaktoři a moderátoři nedopouštěli nějakých podob favorizace nebo naopak defavorizace respondentů nebo subjektů, o kterých se v pořadech hovořilo, a to včetně charakteru užitých hodnotících adjektiv.

Předložená analýza kombinuje kvantitativní a kvalitativní metody, které jsou vzhledem k povaze zadání zaměřeny především na posouzení výkonu moderátorů při řízení diskusí a interview.

1.2. NORMATIVNÍ POŽADAVKY VŮČI ČESKÉMU ROZHLASU

Východiska pro volbu postupu analýzy vychází ze znění platných normativních dokumentů. Závazné normativní požadavky na ČRo v oblasti vysílání diskusních pořadů jsou specifikovány v Zákoně 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu (dále „ZČRo“) a v Kodexu Českého rozhlasu (dále jen „Kodex ČRo“). Jako relevantní vzhledem k zadání analýzy byly označeny následující části:

a) z obsahu ZČRo:

§ 2, odst. 2: Hlavními úkoly veřejné služby v oblasti rozhlasového vysílání jsou zejména:

a) poskytování objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací pro svobodné vytváření názorů

c) vytváření a šíření programů a poskytování vyvážené nabídky pořadů … tak, aby tyto programy a pořady odrážely rozmanitost názorů a politických, náboženských, filozofických a uměleckých směrů, a to s cílem posílit vzájemné porozumění a toleranci a podporovat soudržnost pluralitní společnosti

b) z obsahu Kodexu ČRo:

Výňatky z Preambule:

- (ČRo) Své programy vysílá svobodně a nezávisle.
- (ČRo) Představuje fórum pro veřejnou diskusi, v níž je možno vyjadřovat široké spektrum názorů a hledisek.
- (ČRo) Poskytuje nestranné a nezávislé zpravodajství, informace, komentáře a analýzy.
- (ČRo) Vytváří pluralitní, nápaditou a rozmanitou programovou nabídku, která splňuje vysoká etická a kvalitativní měřítka, a nepodřizuje snahu o kvalitní výstup tlakům trhu.

- Český rozhlas si musí zakládat na otevřenosti, nestrannosti a nezávislosti. ... Programy Českého rozhlasu ovládá tvořivý přístup, tolerance a kritické myšlení.
- Účelem existence rozhlasu jako služby veřejnosti je zajistit veřejnosti zdroj informací, kritické reflexe, umělecké tvorby a zábavy, které jsou chráněny před lobbistickými tlaky.
- Pracovníci, kteří se podílejí na vysílání služby veřejnosti, musí splňovat vedle odborných požadavků také požadavky mravní. Odpovědnost těch, kteří oslovují statisíce lidí, je mimořádná i tím, že je stvrzována v nepřetržitém procesu a za všech objektivních i subjektivních okolností.

Výňatky z Článku 1:

- Český rozhlas je povinen pečlivě posuzovat, zda pořady či jejich části nesměřují, ať již otevřeně nebo skrytě, k prosazování určitých obchodních nebo politických zájmů.
- V zájmu uchování nestrannosti a neutrality se Český rozhlas jako instituce musí zdržet zveřejňování vlastních stanovisek k záležitostem veřejného zájmu, vyjma záležitosti dotýkající se činnosti vymezené mu zákonem a otázek regulace rozhlasového vysíláni. Toto ustanovení se nedotýká uveřejňování hodnotících soudů, které nereprezentují názor Českého rozhlasu jako instituce a jsou uváděny v rámci jednotlivých pořadů v souladu s jejich dramaturgickým pojetím při dodržení pravidel obsažených v Kodexu.

Výňatky z Článku 2:

- Programy Českého rozhlasu umožňují svobodné šíření, výměnu, případně konfrontaci informací, názorů a postojů. Základní smysl jeho působení spočívá ve vytváření otevřeného prostoru pro veřejnou rozpravu o otázkách veřejného zájmu a pro sdělování rozmanitých zkušeností či prožitků vnímání světa.

Výňatky z Článku 6:

- Publicistické pořady Českého rozhlasu nabízejí především kritickou reflexi reality, …
- Ve zpravodajských a publicistických pořadech Český rozhlas dbá na přesnost a nestrannost, spočívající především ve zjišťování a ověřování skutečnosti.

- Redaktoři Českého rozhlasu si musí při vystupování ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech s výjimkou komentářů počínat tak, aby posluchač nemohl rozpoznat, jaký názor mají na věc, o níž informují. V komentářích, které obsahují osobní stanovisko autora, se nesmějí odchylovat věcně od skutečnosti.
- Hodnotící soud je vždy subjektivní a není ze své povahy podrobitelný důkazu pravdy. To však Český rozhlas nezbavuje povinnosti zařazovat do vysílání zpravodajských a publicistických pořadů jen takové hodnotící soudy, které jsou prezentovány čestně a bez klamavé manipulace s fakty, jimiž má být hodnocení odůvodněno. Tato povinnost však nebrání zprostředkovat posluchačům hodnotící soudy aktérů událostí. V takovém případě Český rozhlas ponechá na posluchači, aby si učinil vlastní názor, zda aktéři události předkládají hodnotící soudy čestně.

Výňatky z Článku 7:

- Dramaturgie diskusních pořadů musí brát na zřetel zkušenost, že téměř na každý problém mohou lidé nahlížet z různých úhlů, a že vývoji společnosti je vlastní názorové střetání. Český rozhlas dbá, aby hlavní názorové proudy sporu dostaly rovnoměrný prostor k vyjádření. Pokud to není možné zajistit, musí roli kvalifikovaného oponenta sehrát moderátor nebo jím pozvaný host, především uváděním protikladných argumentů nezastoupených v diskusi. Hosty a témata si zásadně vybírá Český rozhlas, a to na základě nezávislé redakční úvahy.
- V diskusích na politická a společenská témata musí Český rozhlas zajistit vedle politiků také účast širokého okruhu odborníků, osobností občanského života, ale i řadových obyvatel tak, aby zazněly relevantní názory a aby byli politikové s uvedenými názory konfrontováni.
- Moderátoři diskusních pořadů Českého rozhlasu jsou povinni zachovávat nestrannost. Posluchač by neměl z jejich vystupování v pořadu poznat, jaký zaujímají postoj k probíranému problému nebo k diskutujícím. Moderátoři vždy usilují o otevřenou výměnu názorů mezi pozvanými diskutujícími, současně však dbají na dodržování pravidel čestně vedené diskuse.

2. METODOLOGIE KVANTITATIVNĚ-KVALITATIVNÍHO VÝZKUMU DISKUZNÍCH MEDIÁLNÍCH OBSAHŮ

Mediální analýza ve své kvantitativní, kvalitativní i kombinované kvantitativně-kvalitativní podobě nabízí možnost nepředpojatého poznání zveřejněného obsahu médií tím, že jednotlivé obsahy zpracovává podle předem definované metodiky. Detailní popis metodiky a použitých metod zajišťuje, že jsou analytická data získávána jednotným způsobem, ať už zkoumané obsahy analyzuje kdokoliv. Standardizovaná validní a reliabilní metodika (více Scherer, 1998; Sedláková, 2015) slouží nejen ke klasifikaci a třízení informací, ale rovněž k jejich rozklíčování a interpretaci. Tímto je eliminován prostor pro zkreslení a dezinterpretace. Validita a přítomnost obsahové mediální analýzy mezi výzkumnými metodami je určena platností konceptu „nastolování agendy“[1].

Podstata metodiky analýzy médií vychází z teorie a praxe obsahové analýzy mediálních sdělení. Zabývá se výzkumem vybraných aspektů zpravodajského, publicistického a diskuzního obsahu sdělovacích prostředků, jejichž souhrn analyzovanou oblast výstižně charakterizuje.

Jako každá jiná výzkumná metoda, má i kvantitativně-kvalitativní metodika analýzy obsahu mediálních textů založená na určitém stupni zobecnění skutečností (vycházející z jejich kvantifikace a kategorizace), úskalí spočívající právě ve zmíněné míře zobecňování (více Trampota, 2008). Zvolený postup obsahové analýzy umožňuje posuzovat kvalitativní i kvantitativní aspekty pořadů jako takových prostřednictvím zkoumání jejich celkové obsahové struktury. Vymezení, teoretické zarámování a přesnou definici postupu kvantitativní i kvalitativní analýzy mediálních obsahů vedle již výše uvedených zdrojů detailně popsali například Belobrad (2008), Krippendorf (2004), Trampota a Vojtěchovská (2010) nebo Trampota (2008).

Vzhledem k značnému počtu publikací a multidisciplinárnímu charakteru tématu mediálního obrazu je obtížné stručně shrnout množství existujících přístupů, specifických konceptů a

[1] McCombs: 2009; případně i řada dřívějších publikací autora o nastolování agendy, tzv. Agenda Setting

empirických poznatků. Pro potřeby této práce je důležité zmínit, že výzkumy odvysílaných či publikovaných informací (analýzy mediálních obsahů) představují jen jednu z etablovaných oblastí zkoumání. Ke zkoumání mediální produkce se váží koncepty a pojmy jako např. gatekeeping, mediální rutiny, práce se zdroji, osobnostní vlivy, předpojatost, profesní normy a rámování neboli framing [2].

2.1 SPECIFIKACE ZKOUMANÉHO VZORKU

Zadavatelem výzkumu byl určen výzkumný vzorek pro kvalitativní a kvantitativní analýzu. Báze sestává z publicisticko-diskusních pořadů vysílaných v období od 2. 9. 2019 do 16. 9. 2019, tj. celkem 15 vysílacích dnů.

Období analýzy pokrývá události od návrhu státního zástupce k zastavení trestního stíhání v kauze Čapí hnízdo po potvrzení tohoto rozhodnutí městským státním zastupitelstvím. V tomto období bylo vyšetřování předmětem komentářů od přímých aktérů, přes komentátory až po ostatní osoby veřejného života.

Součástí báze jsou tyto relace:

ČRo Plus: Den podle ..., Interview Plus, Názory a argumenty (všední dny a víkend), Den v 60 minutách, Pro a proti;

ČRo Radiožurnál: Publicistika poledních zpráv, Publicistika hlavních zpráv, Dvacet minut Radiožurnálu.

Klíčem pro zařazení publicisticko-diskusních pasáží do analýzy je informační soustředění obsahu na případ Čapí hnízdo, případně na premiéra Andreje Babiše v souvislosti s kauzou (v analýze označováno také jako *hlavní subjekt*). Pokud v rámci obsahu plynule došlo k posunu od tématu "státní zastupitelství v kauze Čapí hnízdo" kupř. k tématu "nový zákon Marie Benešové o státním zastupitelství", tak tento obsah již není předmětem posouzení.

[2] Viz Shoemaker & Voss, 2009., Balabanova, 2007., Manning, 2001 a také Farnsworth, Lichter & Schatz, 2013., Donsbach & Klett, 1993., Nečas, 2008., Schudson, 2001., Hurtíková 2016.

Tabulka 1: Charakteristika pořadů k analýze dle prezentace ČRo Plus[3]

Pořad	Charakteristika
Den podle ...	Moderátorské osobnosti a jejich hosté komentují a glosují události dne. Jde o autorský pořad, živě moderovaný proud, rozhovory, reportáže, komentáře, kterým udává tón osobnost u mikrofonu společně s redakčním týmem, tedy editorem a produkčním. Každý den moderuje jedna osobnost: Libor Dvořák, Barbora Tachecí, Petr Šimůnek, Helena Šulcová, Martina Mašková a Jiří Hošek. Nejdůležitější události dne i témata, která dlouhodobě ovlivňují náš život. Hosté zkušených moderátorů v živém vysílání – každý všední den v podvečer, mezi pátou a šestou.
Interview Plus	Rozhovor s významnou osobností o tématech, která rezonují doma i ve světě. Každý všední den se ptáme hostů ze světa politiky, byznysu, diplomacie, kultury i občanské společnosti. Interview Plus je každodenní 25minutový rozhovor. Věnuje se aktuálním tématům, na která v každodenní agendě nezbývá čas. Zaměřuje se na domácí i světové problémy v širších souvislostech. Nabízí netypický pohled na svět kolem nás. Zasazuje fakta do kontextu. Přináší pestrou paletu názorů. Hledá odpovědi na otázky, které nejsou samozřejmé a prvoplánové. Dívá se na aktuální dění v současné politice, byznysu, společnosti i kultuře z jiného úhlu pohledu. Moderátoři Michael Rozsypal a Jan Bumba v Interview Plus zpovídají politiky, diplomaty, byznysmeny nebo osobnosti kultury i společenského života. Rozhovory otevírají nová témata. Agendu, kterou řeší česká i světová média, posouvají dál. Přinášejí ucelený pohled na události a mimořádné osobnosti z domova i zahraničí v souvislostech.
Názory a argumenty (všední dny a víkend)	Každý den pohled pod povrch událostí doma i ve světě. Komentáře, analýzy. Informace, rozhovory a debaty. Každou neděli diskuse u kulatého stolu na aktuální témata a výběr nejlepších komentářů týdne. Hlavní těžiště pořadu tvoří rozhlasové komentáře a analýzy aktuální politické situace. Komentáře jsou zaměřeny jak na domácí události, tak na zahraniční, přičemž právě na komentování zahraničních událostí a světových trendů je dáván velký důraz.

[3] https://plus.rozhlas.cz/porady

Pořad	Charakteristika
	V sobotu dává pořad prostor diskusnímu fóru mimoparlamentních stran. Každou neděli diskutujeme na aktuální téma v 50minutové debatě u kulatého stolu s významnými osobnostmi našeho dění. Jednou měsíčně ke kulatému stolu zveme zahraniční novináře, kteří žijí v České republice. Komentáře a analýzy jsou zařazovány tak, aby obsáhly celé názorové spektrum české společnosti. Proto do pořadu přispívá kromě kmenových redaktorů také celá řada známých komentátorů, politologů a sociologů, včetně renomovaných novinářů z prestižních médií.
Den v 60 minutách	Pomáháme vysvětlovat svět, ve kterém žijeme. Každý všední den po 21. hodině se ve Dni v 60 minutách vracíme k denním událostem, které považujeme za podstatné. Nabízíme nové pohledy i konfrontaci přímých aktérů. Každý den nabízíme analytické rozhovory a pravidelně jeden duel.
Pro a proti	Diskuse se dvěma hosty, kteří hájí opačný názor. Široký záběr témat. Věda, náboženství, kultura či politika. Pro a proti je zdánlivě jednoduchá záležitost. Otázky, kterým se nemůžeme vyhýbat, i kdybychom chtěli. Životní prostředí, doprava, civilizační trendy, sociální napětí, mezilidské vztahy, politika versus zájmy občanů – dokážeme si poradit? A pokud ne, dokážeme alespoň pochopit, v čem je problém? Oba hosté dostanou prostor pro krátkou úvodní řeč, ve které představí svůj náhled na dané téma. V pořadu zazní také anketa a otázky pokládané hostem svému oponentovi. Formát pořadu vyžaduje zkušeného moderátora, který se nebojí konfrontace.

Tabulka 2: Charakteristika pořadů k analýze dle prezentace ČRo Radiožurnál[4]

Pořad	Charakteristika
Publicistika poledních zpráv	Komentáře, analýzy, rozhovory. Publicistický souhrn nejdůležitějších kauz dne.
Publicistika hlavních zpráv	Každý všední den po 12. a 18. hodině se ptáme komentátorů, expertů a aktérů těch nejdůležitějších kauz. Zajímá nás všechno podstatné, co se v uplynulých hodinách stalo.

[4] https://radiozurnal.rozhlas.cz/porady

Pořad	Charakteristika
Dvacet minut Radiožurnálu	Aktuální rozhovory s aktéry nejdůležitějších kauz uplynulého dne. Každý všední den si zveme jednoho muže nebo ženu. Chceme znát jejich názory na události, které jsou z našeho hlediska důležité pro život v této zemi. Chceme slyšet jejich odpovědi. Politici nejsou naši přátelé, ale partneři do diskuse. Nežertujeme s nimi, ale ptáme se jich. Moderátoři si zvou politiky, vědce, umělce i sportovce. Jde o jediné – aby otázky nezůstaly bez odpovědí. Dvacet minut je diskusním pořadem Radiožurnálu, který dává pozvané osobnosti šanci obhájit svá stanoviska – ve formě odpovědí na dotazy. Je určen všem posluchačům Radiožurnálu.

Přehled všech relevantních obsahů v rámci definice vzorku ke zkoumání uvádí následující tabulka pořadů a hostů.

Tabulka 3: Analyzovaná vysílání

Č.	Datum	Pořad	Hostů	Hosté
1	02.09.2019	Publicistika poledních zpráv	2	Jan Lata, Andrej Babiš - hosté následovali po sobě, nikoli současně
2	02.09.2019	Den podle ...	1	David Ondráčka
3	02.09.2019	Publicistika hlavních zpráv	2	Helena Válková, Miloš Vystrčil
4	02.09.2019	Názory a argumenty 13:33 I	1	komentátor ČRo Petr Hartman
5	02.09.2019	Názory a argumenty 13:33 II	0	pouze komentář
6	02.09.2019	Názory a argumenty 18:33	0	pouze komentář
7	02.09.2019	Den v 60 minutách	2	komentátoři Petr Nováček (ČRo) a Robert Čásenský (Reportér)
8	03.09.2019	Pro a proti	2	Radek Vondráček, Jiří Pospíšil
9	03.09.2019	Dvacet minut Radiožurnálu	1	Jan Lata
10	03.09.2019	Den podle ...	1	Petr Nováček
11	03.09.2019	Názory a argumenty 13:33 I	1	komentátor ČRo Petr Hartman
12	03.09.2019	Názory a argumenty 13:33 II	0	pouze komentář
13	03.09.2019	Názory a argumenty 13:33 III	0	pouze komentář
14	03.09.2019	Názory a argumenty 13:33 IV	0	pouze komentář
15	03.09.2019	Názory a argumenty 18:33	0	pouze komentář
16	04.09.2019	Interview Plus	1	Jakub Michálek
17	04.09.2019	Dvacet minut Radiožurnálu	1	Helena Válková

18	04.09.2019	Publicistika hlavních zpráv	1	Eliška Wagnerová (oslovili Marii Benešovou, ale odmítla)
19	06.09.2019	Názory a argumenty 13:33 I	1	komentátor ČRo Petr Hartman
20	06.09.2019	Názory a argumenty 13:33 II	0	pouze komentář
21	06.09.2019	Názory a argumenty 18:33	0	pouze komentář
22	07.09.2019	Názory a argumenty	0	pouze komentář
23	10.09.2019	Interview Plus	1	Marek Benda
24	12.09.2019	Dvacet minut Radiožurnálu	1	Marie Benešová
25	13.09.2019	Publicistika poledních zpráv	1	Jana Klímová (HN)
26	13.09.2019	Dvacet minut Radiožurnálu	2	Vojtěch Blažek (Seznam zprávy), Jana Klímová (HN)
27	13.09.2019	Den podle ...	1	Zuzana Kubátová (Seznam zprávy)
28	13.09.2019	Publicistika hlavních zpráv	2+1	Jan Volný, Jakub Michálek; Jan Bureš (politolog) - nejprve rozhovor s Volným a Michálkem, poté s Burešem
29	13.09.2019	Názory a argumenty 13:33	2	Petr Hartman, Ondřej Konrád (komentátoři ČRo)
30	13.09.2019	Názory a argumenty 18:33 I	0	pouze komentář
31	13.09.2019	Názory a argumenty 18:33 II	0	pouze komentář
32	13.09.2019	Názory a argumenty 18:33 III	0	pouze komentář
33	13.09.2019	Názory a argumenty 18:33 IV	0	pouze komentář
34	13.09.2019	Den v 60 minutách	2+1	David Ondráčka (Transparency International), Zdeněk Koudelka (právník), poté Petr Nováček (komentátor ČRo); součástí byla 2minutová reportáž
35	15.09.2019	Názory a argumenty Plus	3	Vladimíra Dvořáková (VŠE), Ondřej Neumann (Ústav nezávislé žurnalistiky), Jan Gruber (Referendum)
36	16.09.2019	Pro a proti	2	Stanislav Polčák (STAN), Milan Feranec (ANO)
37	16.09.2019	Interview Plus	1	Cyril Svoboda
38	16.09.2019	Názory a argumenty 13:33	0	pouze komentář
39	16.09.2019	Den v 60 minutách	2	Václav Dolejší (Seznam zprávy), Patrik Eichler (Masarykova demokratická akademie)

Součástí báze bylo celkově 407 replik moderátorů a 427 replik (resp. výpovědí v případě komentářů v pořadu Názory a argumenty) hostů.

2.2 ZÁKLADNÍ METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA

Jedním ze základních pojmů v mediální teorii, jakož i v zadání analýzy je posouzení objektivity, resp. žurnalistické objektivity analyzovaných obsahů. **Objektivita** je teoretický abstraktní koncept, jehož naplňování není normativní, tedy není dáno zákonem ani etickými kodexy, protože obtížná uchopitelnost tohoto konceptu způsobuje obtíže i při jeho operacionalizaci. Proto teoretikové i analytikové častěji pracují s koncepty „stranickost obsahů“ (anglicky „partisanship“), „předpojatost“ (anglicky „bias“), „nestrannost“ (anglicky „impartiality“), „vyváženost“ (anglicky „balance“), „transparentnost“ a dalšími.

Z praktické nemožnosti operacionalizovat pojem objektivita vychází i nemožnost kvantifikace tohoto konceptu. Vždy lze hovořit pouze o kvantifikaci výše jmenovaných kategorií, či lépe řečeno kritérií. Vzhledem k tomu, že přitom ovšem jde o kvalitativní kritéria, odborné texty se buď o kvantifikaci nesnaží vůbec (toto je logicky častější situace), nebo pomocí kvantitativní obsahové analýzy určují například to, jaký prostor byl ve sledovaném obsahu poskytnut politickým stranám a jejich představitelům, a na vyváženost usuzují právě na základě takto získaných kvantitativních dat.

Zadavatel svými požadavky nastolil výzkumný záměr, jehož jednotlivé požadavky se dostávají mj. do vzájemně podmíněných vztahů (kupř. vztah defavorizace a vyváženosti, nebo vztah rozmanitosti a vyváženosti[5]). **V navrhované analýze bude uchazeč kvantifikovat jednotlivá kritéria, která jsou ve vzájemné kombinaci schopna odpovídat na požadavky zadavatele.**

Různorodost ve všech svých pojetích je imperativem kvalitního obsahu veřejnoprávního média. Nastavení měřítek různorodosti (synonymy možno říci též variability, nebo diverzity) významným způsobem pomáhá usuzovat na kvalitu práce veřejnoprávního vysílatele. Jinými slovy, pokud by veřejnoprávní médium dosahovalo nižších ukazatelů různorodosti nežli vysílatel komerční, bude posilována oprávněnost otázky ohledně míry naplňování veřejné služby daným médiem.[6]

[5] Podobně kupř. Kejlová: 2014 dává do souvislosti s vyvážeností aspekt předpojatosti

[6] Na zvláštní postavení různorodosti upozornil i prezentační materiál zpracovaný u příležitostí konferencí European Broadcasting Union – News Assembly a NewsXchange v Praze 2014: Herot, Pavel. Týmová, Renata. *Case Czech TV: Analytical approach enhancing objectivity*, 6 s.

K operacionalizaci proto byly předloženy požadavky, aby analýza identifikovala mj., zda se v obsahu vysílání objevují:

- **názory „pro a proti“:**
    - v tématech, kde převažuje společenská neshoda, zdali dostala adekvátní prostor strana pro i proti
    - v tématech, kde převažuje společenská shoda – zdali dostala prostor nejen strana, které téma nastolila, ale i relevantní zástupce(i) strany, kteří by potenciálně mohli nesouhlasit (koalice – opozice /i opozice může souhlasit s vládním návrhem/)
    - zda ve vysílání dochází k zohlednění relevance názorových stran.
- **kritický přístup moderátorů:** v pořadech typu „Interview“ sehrává roli kritického diskutujícího moderátor, který hosta konfrontuje se stanovisky názorových protistran, viz bod 7.1 Kodexu ČRo
- **různorodí hosté:** Zda se v rámci jednotlivých témat objevují ve vysílání různorodé osoby, byť jejich argumenty mohou být podobné.[7] Zda byly adekvátně uváděny jejich afiliace.
- **různorodé citované zdroje:** dtto

[7] Př. pokud je nějaký názorový proud početně zastoupen, není důvod ve vysílání dávat prostor stále jedné osobě.

2.3 OPERACIONALIZACE PROMĚNNÝCH ANALÝZY

V operacionalizaci metodologie, která bude v tomto analytickém díle aplikována na relevantní audiální obsahy, zpracovatel adresuje naplnění cíle, tj. vyhodnotit především:

A) požadavky vyváženosti[8] a žurnalistické objektivity,

- vyváženost a objektivita jednoho pořadu/vyváženost a objektivita analyzovaného celku[9]
    - v příspěvku/pořadu:
        - dostaly všechny hlavní subjekty dostatečný prostor k vyjádření
        - vedení moderace vůči jednotlivým hostům (konfrontačnost, transparentnost, přerušování)
    - v analyzovaném celku:
        - prostor věnovaný jednotlivým hlavním subjektům, s přihlédnutím k jejich významnosti (zastoupení ve vrcholných orgánech, relevance vzhledem k tématu)[10]
        - vedení moderace vůči jednotlivým stranám analyzovaného tématu v delší perspektivě (konfrontačnost, transparentnost, přerušování)

[8] Viz například Hopmann, Van Aelst, Legnante: 2011, kteří zkoumali teoretický koncept vyváženosti v politické agendě médií

[9] S operacionalizací „celku" vysílání se vypořádávali také Jirák, Nečas, Rábová, Trampota, Wolák: 2013; O kontinuální obsahové analýze, která zajistí dostatek materie pro „celek", hovoří jako o ideálním Stavitsky, Dvorkin: 2005.

[10] posouzení vyváženosti ve vztahu k bodu 7.2 Kodexu ČRo (přidělování prostoru s přihlédnutím k reálnému postavení v politickém a společenském životě)

B) komplexnost reprezentace reality – názorová pluralita, rozmanitost,

- naplnění názorové plurality: ve smyslu názor/protinázor, strana/protistrana, strana/potenciální protistrana, resp. kritický přístup moderátora sehrávajícího roli názorového oponenta[11]

C) adekvátnost uváděných afiliací,

- Zaznamenání explicitních uvádění kompletních afilací pozvaných respondentů

D) favorizace/defavorizace v projevech redaktorů/moderátorů, charakter užívaných adjektiv.

- Posouzení vedení diskuse ve smyslu vyjadřování explicitního stanoviska redakce a řízení hostů ve smyslu ukázněnosti (přerušování ukázněného hosta moderátorem může signalizovat defavorizaci, naopak ponechání hosta dokončit neukázněnou promluvu /mimo intenci položené otázky, urážku apod./ může být znakem favorizace/).[12]

Významná část zkoumaného vzorku jsou pořady diskusního charakteru, proto byl analytický postup volen právě s ohledem na tuto skutečnost. Základní výzkumnou jednotkou analýzy je tedy **replika moderátora a jednotlivých hostů.** Replikou se myslí souvislý projev účastníka diskuse až do jeho přerušení. Každé přerušení komunikačním partnerem tak dává za vznik další replice. Přičemž analytik sleduje každou repliku z pohledu moderátora i z pohledu hosta pořadu.

[11] V politickém informačním obsahu může být vztah názor/protinázor naplňován zastoupením „pravolevého" politického spektra (kupř. Vinopal: 2003), či faktickou příslušností zastupovaného subjektu k vládním, či opozičním stranám

[12] Vedení diskuse s přihlédnutím k ukázněnosti hostů: posouzení v kontextu s čl. 6.13 Kodexu ČRo: tj. tak, „aby posluchač nemohl rozpoznat, jaký názor mají na věc, o níž informují", a zda se nedopouštěli nějakých podob **favorizace** či naopak **defavorizace**, ať už některých respondentů, nebo subjektů, o kterých se v pořadech hovořilo.

Replika je pak definována skupinou aspektů, a to výše uvedenými: jméno autora, téma, začátek a konec promluvy a kázeň (v případě hosta); U promluv moderátora pak byly sledovány: jméno hosta, k němuž se moderátor obrací, rating, odpověď na kritiku, transparentnost odkazování na externí zdroje, konfrontačnost a vliv na diskusi. Metodika se tedy odlišuje v přístupu k zaznamenávání replik hostů a moderátorů.

Téma klasifikuje obsah (postoj, činnost), k němuž se účastník diskuse vyjadřuje. Záměr předkládané analýzy byl tematicky určen zadavatelem, sledovat tematickou strukturu tak bylo bezpředmětným.

Začátek promluvy zaznamenává, jakým způsobem host započne svoji repliku, přičemž mohou nastat ukázněné, anebo neukázněné zahájení promluvy.

Kázeň sleduje, jakým způsobem host reaguje na promluvu moderátora, přičemž je předmětem posouzení, zda host odpovídá v souladu s otázkou.

Analytik také sleduje, jakým způsobem nastal **konec promluvy**. Moderátor by měl iniciovat otevřenou výměnu názorů, pokud však hosty často přerušuje v jejich replikách, může to mít negativní vliv na plynulost diskuze.

Nestrannost moderátora (míru **konfrontačnosti**) je možné posuzovat podle konfrontačního, neutrálního, případně vstřícného charakteru jeho replik. Platí, že čím je relativní poměr konfrontačních promluv k jednotlivým uskupením, či konkrétním hostům (v dlouhodobějším časovém horizontu) vyrovnanější, tím je moderátorův přístup objektivnější, nestrannější.

U moderátorů, zaznamenáváme **jméno hosta**, kterému je replika moderátora adresována. Dále **rating**, což je parametr určující, jak je hodnocen výkon moderátora ze strany hosta. Pokud má host k moderaci výhrady, analyzuje se také **odpověď na kritiku** ve formě uznání, či neuznání výhrad.

Tabulka 4: Typologie replik moderátorů – valuační relace (Chleboun, 2003)

Typ promluvy	Hodnota	Příklad:
doplňovací otázka	neutrální	"*Jakou částku jste vyčlenili na bezpečnostní opatření?*"
zjišťovací kladná/shodná otázka	neutrální	"*Budou učebnice bezplatné i příští rok?*"
zjišťovací záporná/neshodná otázka	konfrontační	"*Není to spíš naopak?*"
tvrzení	neutrální	"*Je známo, že v Číně nejsou respektována lidská práva.*"
moderace	neutrální	"*Dovolte, abych vás přerušil. Budeme muset přejít k dalšímu tématu.*"
alternativní otázka	neutrální	"*Jste pro registrované partnerství, nebo pro ně ve Sněmovně ruku nezvednete?*"
zpřesňující otázka	neutrální	"*Vy pořád mluvíte obecně. Můžete říct nějaká konkrétní jména?* "
oprava vlastní promluvy	neutrální	"*Ano, máte pravdu. Nejedná se o Radu Evropy, ale o Evropský parlament.*"
poznámka, zpřesnění, doplnění	neutrální	"*Nikoli deset milionů, myslel jste deset tisíc zaměstnanců.*"
obhajoba vlastní promluvy	neutrální	"*Myslím, že ta otázka tady má své místo.*"
vysvětlení vlastní promluvy	neutrální	"*Chtěl jsem tím jen upozornit na fakt, že menšinám je věnována malá pozornost.*"
ujišťovací promluva	neutrální	"*Vaši poslanci jsou proti, je to tak?*"
modální shodná otázka	neutrální	"*Proč se v televizi objevuje násilí?*"; "*Jak je možné, že Romové nesmějí vycestovat?*"
modální neshodná otázka	konfrontační	"*Proč se nedohodnete?*"
pochybová/podivová promluva	konfrontační	"*Jak je možné, že vláda dosud vládne, když jste s ní tak nespokojeni?*"
výzva, napomenutí	neutrální	"*Neuhýbejte před mou otázkou!*"
omluva hostovi	neutrální	"*Já se vám teď musím omluvit za to, že jsem mystifikoval …*"
způsobová/důvodová otázka	neutrální	"*Jak předejít mezinárodnímu konfliktu?*"
otázka po vysvětlení	neutrální	"*Co to znamená parametrické nastavení?*"
vymiňovací promluva	konfrontační	"*Uznejte přece, že zbraně by z vrtulníků padat neměly.*"
interpretace hosta	neutrální	"*Pokud tomu dobře rozumím, pak současné státní dotace železnici považujete za nevyhovující.*"
konfrontační jiná promluva	konfrontační	(klasifikována např. neobvyklou intonací atp.)
humor, zlehčení	neutrální	"*Když mluvíte o akupunktuře, jakoby mě píchaly desítky jehliček.*"
námitka	konfrontační	"*Nicméně …*"; "*Ale před chvílí jste říkal …*"
destruktivní promluva	konfrontační	*„Kde žijete? Promiňte, pane viceguvernére, kde žijete? V Česku myslíte, že zvítězí zdravý rozum?“*
vstřícná promluva	vstřícná	"*Byl jsem ve vojenské nemocnici. Viděl jsem tam vaši vizitku a slyšel jsem na vás jen samou chválu. Myslím na vaše lékařské umění.*"

Analytik si dále na úrovni moderátorova výkonu všímá **transparentnosti**[13]. Toto kritérium posuzuje, nakolik přesně moderátor odkazuje k externím zdrojům informací. Platí, že čím je vyšší míra ověřitelnosti uváděných zdrojů, tím je moderátorovo tvrzení transparentnější. Jednotlivé typy odkazů mají ve valuační relaci přisouzeny procentuální míru přesnosti. Průměrná míra odkazování přesahující 75 % je považována za přesnou, v rozmezí 30–75 % za středně přesnou a nedosahující ani 30 % pak za nepřesnou.

Tabulka 5: Klasifikace výroků odkazujících na externí zdroje informací (čísla v tabulce uvádějí procentní vyjádření přesnosti jednotlivých typů odkazování) (Chleboun, 2003)

Kategorie	Detailní typologie výroků	Přesnost v %	Příklady
Přesné (více než 75 %)	zcela přesné určení citovaného zdroje	100 %	Typ 1: jméno + médium přenosu informace + datum zveřejnění + v případě méně známých osobností i funkce: "*Václav Havel prohlásil v nedělním rozhovoru pro Čro 1 Radiožurnál …*". Typ 2: jméno + funkce + kontextová informace: "*Jan Mrázek, náměstek ministra vnitra zodpovědný za organizaci zasedání NATO, uvedl, že …*"
	shoda obecného určení zdroje s obrazem konkrétních zdrojů	100 %	zejména v obrazových příspěvcích zpravodajství, např. výpovědi neoznačených lidí v anketě
	obecné určení konkrétního citovaného zdroje	90 %	"*Podle Stanislava Grosse byl zásah adekvátní.*"; "*Ekonom Jan Sýkora kritizuje ČNB, že nevyhodnocuje adekvátně hospodářskou situaci …*"
	iniciační věty s alespoň dvěma následnými zdroji	90 %	"*Právníci se domnívají, že harmonizace legislativy bude obtížnější …*" … následují výpověď alespoň dvou konkrétních právníků
	potvrzená verifikace netransparentního výroku	90 %	Respondent potvrzuje pravdivost tvrzení, které bylo převzato z nedostatečně označeného zdroje. Př.: redaktor: "*Prý vám není dobře.*", respondent: "*Ano, mám horečku.*"

[13] **Transparentnost a konfrontačnost** moderátorů – ukazuje na profesionalitu a přípravu v rámci redakce. K jejich posouzení se užívají valuační relace. Autorem posuzování transparentnosti a konfrontačnosti je Petr Chleboun, který v textu *Projekt kontinuální analýzy diskuzních pořadů českých televizí* (2003) definoval metodiku posuzování zmíněných dvou aspektů. Autor přitom neuvádí „ideální hodnoty“, kterých by mělo být dosahováno, hovoří však o situacích, kdy přehnaně nízké (především v případě transparentnosti), nebo naopak neúměrně vysoké hodnoty (zvláště v případě konfrontačnosti), negativně ovlivňují průběh diskuze a snižují hodnocení kvality práce moderátora.

Střední (30 % - 75 %)	iniciační věty s jedním konkrétním následným zdrojem	60 %	"*Podle některých poslanců nepřinese novela nic dobrého.*" … následuje výpověď jednoho poslance
	sklon ke zobecnění/ přehlednosti	50 %	"*Podle odpůrců není možné takto paušalizovat …*"; "*… ozývají se hlasy napříč politickým spektrem …*"; "*… jiní zase říkají, že cena práce je u nás nízká …*"; "*… v médiích se objevila informace …*"; "*… podle průzkumů veřejného mínění …*"
	specializovaná skupina autorů	50 %	označení specializované skupiny autorů, ale žádný konkrétní představitel. "*Podle právníků …*"; "*Ekonomové se na počínání ČNB dívají s rozpaky.*"; "*Mediální odborníci říkají, že …*"
	neurčený zdroj konkrétní výpovědi	50 %	"*Ráno jsem v novinách viděl fotografii …*"; "*Mám takový materiál a v něm se píše, že …*"
Nepřesné (méně než 30 %)	nespecifikovaný zdroj informací	0 %	"*prý*", "*údajně*", "*proslýchá se*", "*prosakují informace*", "*v kuloárech se šušká*", "*mluví se o tom*", "*občas bývá slyšet*"
	nepotvrzená verifikace netransparentního výroku	0 %	Respondent odmítá pravdivost tvrzení, které bylo převzato z neoznačeného zdroje. Př.: redaktor: "*Prý si necháváte říkat guru.*", respondent: "*To jste slyšel kde? O ničem takovém nevím.*"
Neklasifikováno	utajený zdroj informací	neklasifikováno	"*Zdroj, který si nepřál být jmenován…*"; "*z dobře informovaných zdrojů, jejichž výpovědi má ČRo k dispozici…*"

Pro účely vyhodnocení možných tendencí k favorizaci, resp. defavorizaci, byl u každé repliky zaveden parametr **hodnocení** (hlavního subjektu = případu Čapí hnízdo nebo Andreje Babiše), které může v replikách (a výpovědích) nabývat podob přímých a nepřímých (viz dále posuzování hodnocení ve výpovědích). Předmětem sledování v diskusních replikách byla také příznakovost (hodnotící adjektiva). Příznakovost má buď syntaktické vyjádření formou větné konstrukce, nebo stylisticky použitím stylově zabarvených slov, případně kontextové vyjádření – kupř. ironií. Hodnotící adjektiva jsou nositeli přímého hodnocení. Popisné a rozvíjející **adjektivum** či **přívlastek** úzce souvisí s kvalitativním aspektem jazykové příznakovosti[14] a

[14] Aspekt adjektivum souvisí z příznakovostí použitého jazyka. Zpravodajsko-publicistické pořady totiž umožňují širokou variabilitu ztvárnění příspěvků o konkrétních subjektech a tématech, příznakovost určuje intenzitu využití

rámováním mediálního obrazu subjektu (např. Hurtíková, 2016). Jedná se o zpřesňující výraz, frázi, která popisuje daný subjekt. Záběrem sledování na celé spektrum příznakovosti zpracovatel rozšířil požadavek zadavatele na práci s hodnotícími adjektivy, která jsou, jak je uvedeno výše, jen jednou z podmnožin příznakovosti.

Modifikace metodiky pro analýzu pořadu Názory a argumenty: Vzhledem k tomu, že Názory a argumenty jsou pořadem spadajícím do názorové publicistiky, kdy je vyjadřování osobních názorů jednotlivých komentátorů samotnou podstatou daného publicistického formátu, bylo nutné adaptovat metodický přístup k obsahové analýze tohoto pořadu, tak aby byla zachována kompatibilita s ostatním vzorkem analýzy. Text každého komentáře zpracovatel rozdělil do dílčích celků - "výpovědí" -, které jsou definovány (hlavním) subjektem, tématem a hodnocením. Pokud se kterýkoliv z těchto prvků změní, analytik zaznamenává novou výpověď. Klíčovou složkou výpovědi je **hodnocení** subjektu.

Hodnocení se v případě analyzovaný replik a výpovědí skládá ze dvou částí[15]:

1. <u>Přímé/ nepřímé hodnocení:</u>

    a. V případě, že se komentátor/ka vyjadřuje přímo k osobě Andreje Babiše a/nebo ke kauze Čapí hnízdo, jedná se o "**přímé** hodnocení".

---

výrazových prostředků na ploše příspěvku. Příznakovost je jedním z implicitních prostředků, jak může dát redakce najevo své stanovisko k představeným subjektům, popř. tématům. Zvýšená míra příznakovosti signalizuje přítomnost faktorů, které mohou mít vliv na diváckou interpretaci. Přičemž korektnost užívání příznakových hodnotících výrazových prostředků (takové stylistické prostředky, které vedle funkce obsahové nesou i další přidané funkce, například estetické nebo hodnotící) definuje Kodex ČRo v bodech 6.7 (*„Český rozhlas striktně rozlišuje mezi informací zpravodajského charakteru (zprávou) a hodnotícím soudem (komentářem). Zprávou se rozumí informace o určitém ději nebo stavu obsahující zpravidla také informaci o postojích hlavních aktérů události, která je předmětem zprávy. Není dovoleno vydávat za zprávy pouhé domněnky. Hodnotící soud vyjadřuje názory, postoje nebo pocity. Český rozhlas ve svém vysílání jednoznačně, pro posluchače zřetelně, odděluje zprávy od hodnotících komentářů. Zvláště není přípustné směšovat zprávu a hodnotící soud v jedné větě redaktora.*") a 6.14 (*„Hodnotící soud je vždy subjektivní a není ze své povahy podrobitelný důkazu pravdy. To však Český rozhlas nezbavuje povinnosti zařazovat do vysílání zpravodajských a publicistických pořadů jen takové hodnotící soudy, které jsou prezentovány čestně a bez klamavé manipulace s fakty, jimiž má být hodnocení odůvodněno. Tato povinnost však nebrání zprostředkovat posluchačům hodnotící soudy aktérů událostí. V takovém případě Český rozhlas ponechá na posluchači, aby si učinil vlastní názor, zda aktéři události předkládají hodnotící soudy čestně.*").

[15] Stejným postupem jako výpovědi v komentářových útvarech bylo posuzováno i hodnocení v rámci diskusních replik.

b. Pokud komentátor informuje nebo hodnotí osoby/organizace, které jsou uvedeny v jednoznačné souvislosti s Andrejem Babišem a/nebo kauzou Čapí hnízdo, ale Andrej Babiš přímo zmiňován není, jedná se o "**nepřímé** hodnocení".

2. Samotný charakter hodnocení:

   a. "**ofenzivní**" - je-li jednoznačně doložitelný negativní, kritický postoj komentátora (volba stylisticky příznakových slov, jednoznačné kontextové signály)

   b. "**neutrální**" - jedná-li se o uvádění informací, u kterých není postoj komentátora jednoznačně odvoditelný

   c. "**defenzivní**" - je-li jednoznačně doložitelný pozitivní, podporující, souhlasný postoj komentátora.

Výsledné hodnocení se pak skládá z obou elementů, tj. takto:

- "**ofenzivní přímá** výpověď": komentátor vyjadřuje negativní stanovisko přímo vůči Andreji Babišovi a/nebo kauze Ptačí hnízdo
- "**ofenzivní nepřímá** výpověď": komentátor například kritizuje rozhodnutí městského státního zastupitelství zastavit vyšetřování kauzy Ptačí hnízdo
- "**neutrální** výpověď: komentátor buď uvádí informace sloužící jako kontext pro hodnocení (například forma paralely s obdobnou situací, ve které nefiguruje Andrej Babiš), nebo hodnocení není jednoznačně určitelné.
- "**defenzivní nepřímá** výpověď": komentátor například obhajuje státní zastupitelství a jeho právo zastavit vyšetřování.
- "**defenzivní přímá** výpověď": komentátor vyjadřuje podporu Andreji Babišovi a/nebo kauze Ptačí hnízdo.

Pro ukázku vyhodnocení komentářového útvaru (a postupu posuzování hodnocení ve výpovědích /i replikách diskusního obsahu/) viz apendix této práce.

3. KVANTITATIVNĚ-KVALITATIVNÍ ANALÝZA POŘADU

3.1. NÁLEZY NA SOUHRNU VZORKU

O problematice zastavení trestního stíhání v kauze Čapího hnízda premiéra Andreje Babiše bylo ve sledovaném období patnácti dnů v definovaném vzorku pořadů zachyceno více než 6 hodin publicisticko-diskusního obsahu, ve kterém bylo proneseno přes 800 replik.

Grafy č. 1 a č. 2: Celková stopáž (modře) a počty replik (zeleně) v příspěvcích zabývajících se rozhodnutím o zastavení trestního stíhání v kauze Čapí hnízdo (2.-16.9.2019)

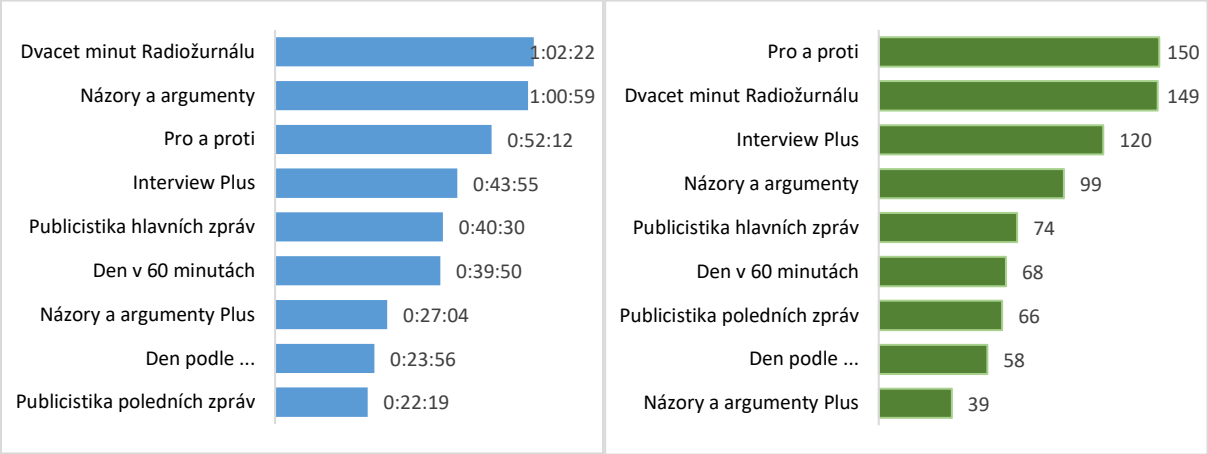

Sledované tematice byly věnovány čtyři vysílání pořadu Dvacet minut Radiožurnálu (vysílání č. 9, 17, 24 a 26), osmnáct komentářů v pořadu Názory a argumenty, dvě relace Pro a Proti (č. 8 a 36), tři díly Interview Plus (č. 16, 23 a 37) a jednotky dalších pořadů. Jmenované relace tvořily hlavní část zkoumaného vzorku, a to jak ve smyslu relevantní stopáže, tak pronesených replik (výpovědí) k tématu.

Z hlediska časového vývoje intenzity sledovaného tématu v publicistické agendě lze pozorovat dva vrcholy. První na počátku období, kdy se na veřejnost dostaly informace o skutečnosti, že trestní stíhání má být zastaveno a na konci období, kdy tyto informace byly oficiálně potvrzeny vedoucím městským státním zástupcem Erazímem, viz graf 3 a 4.

Grafy č. 3 a č. 4: Časový vývoj stopáže (modře) a počtu replik (zeleně) v příspěvcích zabývajících se rozhodnutím o zastavení trestního stíhání v kauze Čapí hnízdo (2.-16.9.2019)

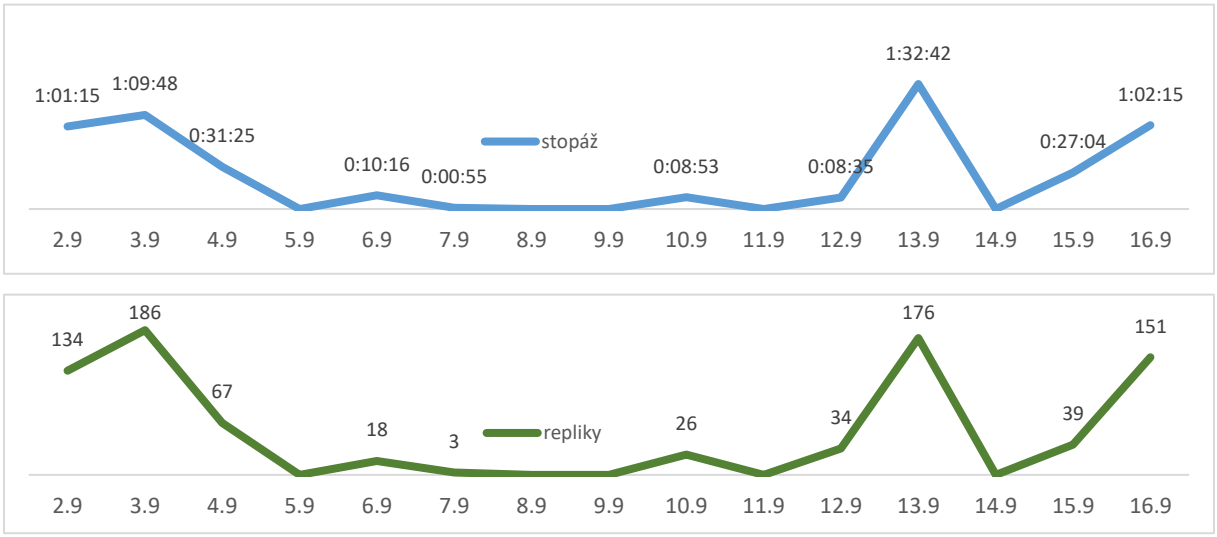

Repliky diskutujících hostů (a komentářových přispěvatelů) byly přesně z poloviny neutrálního charakterů. Druhá polovina replik v sobě nesla znaky hodnocení případu či osoby premiéra Babiše (přímá hodnocení), anebo činnosti státního zastupitelství (nepřímé repliky).

Byť byly repliky, které hájily premiéra Babiše či postup státního zastupitelství (klasifikováno jako *defenzivní repliky*), zastoupeny v nepřehlédnutelné četnosti (14 %), větší část hodnotících replik byla vůči hlavnímu subjektu kritická (37 %; tzv. *ofenzivní repliky*).

Graf č. 5: Hodnocení subjektu v příspěvcích zabývajících se rozhodnutím o zastavení trestního stíhání v kauze Čapí hnízdo (2.-16.9.2019, počet hodnocení pronesených hosty)

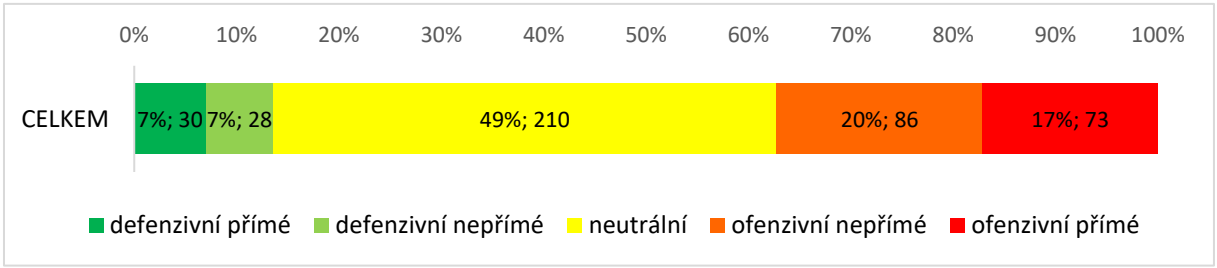

Z celkových 58 defenzivních replik vůči hlavnímu subjektu jich 46 (79 %) pronesli představitelé vládního hnutí ANO 2011 (viz graf 6). Při soustředění výhradně na přímé defenzivní repliky je vidět, že až na jedinou výjimku (promluva politologa Jana Bureše) všechny byly pronášeny zástupci ANO 2011. Zřejmí zastánci hlavního subjektu mimo strukturu vládní strany se v publicistických obsazích tedy nevyskytovali. Jejich nepřítomnost lze vysvětlit jednoznačnou kontroverzí celé kauzy, kdy i samotní představitelé hnutí ANO 2011 se ve svých promluvách dopustili celkově 16 přímo či nepřímo ofenzivních replik vůči hlavnímu subjektu.

Graf č. 6: Hodnocení subjektu v příspěvcích zabývajících se rozhodnutím o zastavení trestního stíhání v kauze Čapí hnízdo (2.-16.9.2019, počet hodnocení pronesených hosty dle jejich stranické, případně profesní příslušnosti) - absolutně

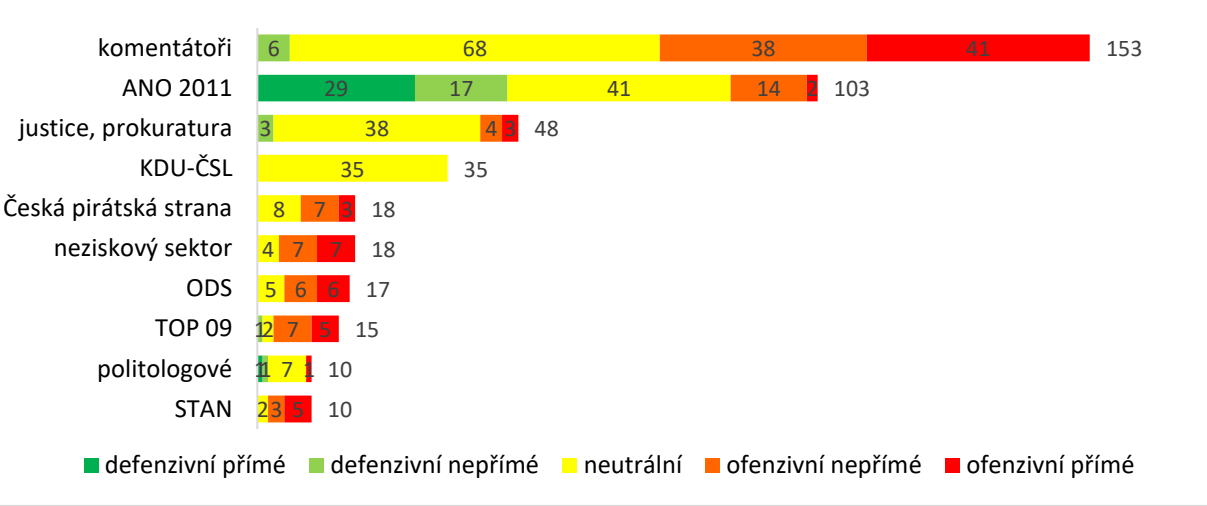

Poměřování zastoupení jednotlivých politických stran ve sledovaných diskusních pořadech lze v rámci sledovaného tématu považovat za různorodé. Vedle 103 replik představitelů hnutí ANO 2011 ve vysílání zaznělo také 60 replik zástupců opozičních stran (Piráti, ODS, TOP 09, STAN). Grafem zmiňovaných 35 replik za KDU-ČSL mělo svůj původ u Cyrila Svobody, který byl hostem Interview Plus 16.9.2019. V pořadu korektně zazněla jeho afiliace coby poradce vlády (pro oblast legislativy). Jeho promluvy proto neřadíme do výčtu replik opozičních představitelů.

Hnutí ANO 2011 patrně obdrželo příležitost k vystoupení i 4.9.2019, kdy dle sdělení moderátora publicistiky Hlavních zpráv ČRo Radiožurnálu Tomáše Pavlíčka, pozvání odmítla ministryně spravedlnosti Marie Benešová. Zúčastnila se až Dvaceti minut Radiožurnálu 12.9.2019.

Jak je z grafu 6 dále patrné, mezi hosty diskusí se neobjevil nikdo ze zástupců stran ČSSD, KSČM nebo SPD. Jakkoliv by jejich přítomnost mohla být přínosná pro zlepšení kvantitativních ukazatelů politické plurality, pro naplnění publicisticko-diskusního žánru nebyla nezbytná. Žánrově klíčové je, aby adekvátní prostor obdržely hlavní strany sporu, resp. *hlavní názorové proudy* (bod 7.1 Kodexu ČRo). Na časově omezeném vzorku vymezeném jedním konkrétním tématem nelze usuzovat na celek – zastoupení představitelů politických stran s přihlédnutím k jejich přítomnosti v zastupitelských orgánech. Jak je dohledatelné ve zpravodajském obsahu, představitelům všech zmiňovaných stran věnoval v té době Český rozhlas prostor v jiných (zpravodajských) formátech[16]. Nutno dodat, že ostatní opoziční strany byly zastoupeny vždy jedním, maximálně dvěma osobami (ODS: Miloš Vystrčil, Marek Benda, Piráti: 2x Jakub Michálek, TOP 09: Jiří Pospíšil, STAN: Stanislav Polčák).

Ke zvážení je jen jedna diskusní účast samotného premiéra. Andrej Babiš byl hostem publicistiky Poledních zpráv hned z počátku sledovaného vzorku (2.9.2019) a v dalších dnech už nikoliv. I v jeho případě je dohledatelné, že Český rozhlas mu věnoval prostor mimo diskusní formáty[17]. V následujících vysíláních jeho stranu v rámci sledovaného tématu zastávali: 2x Helena Válková, Radek Vondráček, Marie Benešová, Jan Volný nebo Milan Feranec.

Ke grafu 6 je nezbytné dále zmínit kontrast s jakou intenzitou se v publicisticko-diskusním vysílání objevovali komentátoři (jakkoliv to je jejich rolí) oproti představitelům neziskového sektoru ale především pak vědecké obce – v tomto případě politologům. Zatímco nevládní organizace reprezentoval 2x David Ondráčka (ředitel české pobočky Transparency International) a 1x Ondřej Neumann (ředitel Ústavu nezávislé žurnalistiky), politologové se

[16] kupř. https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/capi-hnizdo-politici-zastaveni-reakce_1909131228_zit
[17] kupř. https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/andrej-babis-kauza-capi-hnizdo-statni-zastupitelstvi-hnuti-ano_1909131355_gak

v analyzovaném vzorku vysílání objevili pouze dvakrát: Jan Bureš z Metropolitní univerzity Praha a Vladimíra Dvořáková z VŠE Praha.

Vzhledem ke skutečnosti, že ve sledovaném období byla agenda významně spoluurčována názory na postupy orgánů činných v trestním řízení a jejích kompetencí bude platná námitka, že téma ještě více nežli účast politologů implikovalo spíše oslovení představitelů justice či prokuratury. I v této kategorii se však mohou jevit 4 vystoupení jako kontrastně málo oproti četnosti vystoupení komentátorů. Dvakrát byl účasten prezident Unie státních zástupců Jan Lata, po jedné účasti si připsali advokát Zdeněk Koudelka a Eliška Wagnerová, bývalá ústavní soudkyně.

Vysoká četnost vyjádření komentátorů souvisí nejen se zařazením pořadu Názory a argumenty do sledovaného vzorku (analyzovány modifikovanou metodou na úrovni výpovědí), ale zjevně také se zavedenou redakční rutinou. Ze 153 sémantických jednotek pronesených komentátory (repliky/výpovědi) jich 86 připadá na komentáře zařazené do pořadu Názory a argumenty a 67 na repliky komentátorů v ostatních (diskusních) pořadech, viz graf 8. Jakákoliv z těchto podmnožin komentátorů by se tedy intenzitou svých promluv v rámci vzorku bezpečně zařadila na druhé místo četnosti zastoupení hned za hnutí ANO 2011.

Účastí komentátorů v diskusích[18] se odehrálo celkově 11. Byli jimi: 3x Petr Nováček (ČRo), 2x Jana Klímová (HN), 1x potom Robert Čásenský (Reportér), Vojtěch Blažek (Seznam zprávy), Zuzana Kubátová (Seznam zprávy), Jan Gruber (Deník Referendum), Patrik Eichler (Deník Referendum) a Václav Dolejší (Seznam zprávy).

Vzhledem ke skutečnosti, že z celkových 11 účastí příslušelo po třech vystoupeních zástupcům Českého rozhlasu a Seznam zpráv a po dvou Deníku Referendum a Hospodářským novinám, je nasnadě doporučení, aby složení (externích) komentátorů bylo variabilnější a pokrývalo širší záběr mediálního spektra[19]. V kombinaci s prokázanou nízkou četností zastoupení některých skupin osob lze toto doporučení rozšířit tak, že před externími komentátory by měli být

[18] Tzn. bez zahrnutí pořadu Názory a argumenty, ovšem včetně nedělního vydání Názory a argumenty Plus
[19] Opět platí, že variabilita komentátorů by měla jít napříč celkem informačního obsahu média, snížená variabilita v rámci zúženého vzorku tendenci neprokazuje

upřednostněni vědci a experti (v tomto případě zástupci právnické obce, potažmo politologové), případně neziskový sektor (po důkladném uvážení relevance) a v případě řazení promluv zástupců jiných médií usilovat o jejich variabilitu napříč mediálním trhem.

Graf č. 7: Hodnocení subjektu v příspěvcích zabývajících se rozhodnutím o zastavení trestního stíhání v kauze Čapí hnízdo (2.-16.9.2019, počet hodnocení pronesených hosty dle jejich stranické, případně profesní příslušnosti) - relativně

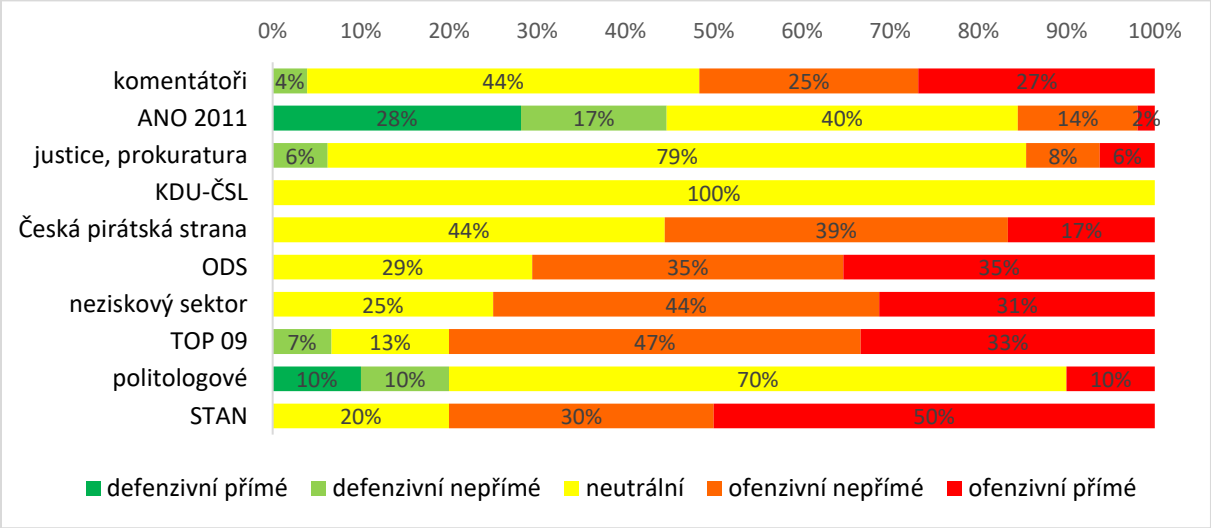

Graf č. 8: Hodnocení subjektu v promluvách komentátorů v příspěvcích zabývajících se rozhodnutím o zastavení trestního stíhání v kauze Čapí hnízdo (2.-16.9.2019, počet hodnocení) - absolutně

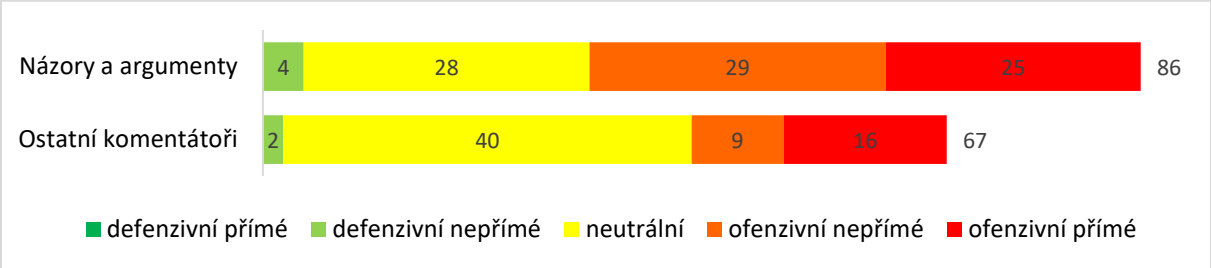

Komentátoři byli ve svých promluvách vůči hlavnímu subjektu analýzy kritičtí (viz ofenzivní promluvy v grafech 7 a 8). V relativním podílu ofenzivních promluv však dominovali zástupci většiny opozičních stran, respektive neziskového sektoru, což platí i při dekompozici komentátorů na výše zmiňované podmnožiny 1) obsahy komentářů pořadu Názory a argumenty a 2) ostatní promluvy komentátorů v diskusních pořadech.

Názory a argumenty byly zároveň pořadem vůči hlavnímu subjektu nejkritičtějším (graf 9), přičemž příznivě vyznělo hodnocení pouze v komentářích Petra Holce (3 nepřímé defenzivní výpovědi).

Současně je patrná odlišná dramaturgie některých pořadů, kdy je cíleně dáván prostor pro opozitní názor protistrany: Pro a proti, ale také publicistické části zpravodajských relací ČRo Radiožurnálu. Hodnocení subjektu lze posuzovat pouze na úrovni hostů (resp. autorů komentářů), proto nelze graf automaticky interpretovat tak, že by v případech ostatních pořadů nedocházelo ke konfrontací hostů moderátorem předkládáním opozitních argumentů[20].

Graf č. 9: Hodnocení subjektu v příspěvcích zabývajících se rozhodnutím o zastavení trestního stíhání v kauze Čapí hnízdo (2.-16.9.2019, počet hodnocení pronesených hosty)

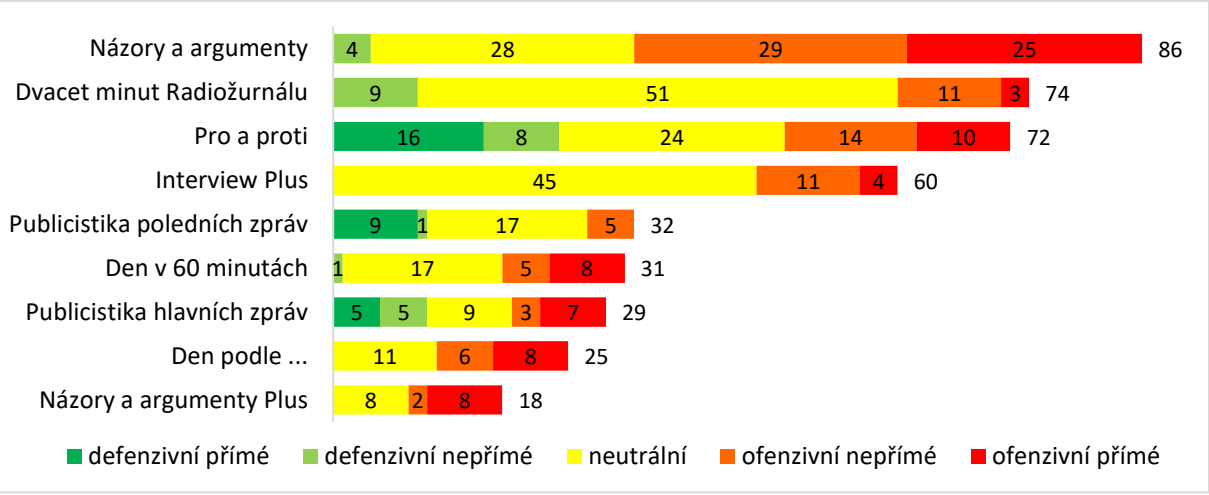

[20] Tohoto aspektu se nejpřesněji dotýká posouzení parametru konfrontačnosti vůči diskutujícím hostům.

Z rozboru konfrontačnosti na úrovni jednotlivých pořadů jsou patrné rozdíly v dramaturgii a moderátorském přístupu (graf 10). Pořad Pro a Proti dosahuje nejvyšší konfrontačnosti, a to v důsledku okamžitého zpracování repliky hosta do opozitní otázky vůči druhému hostu. Jak je patrné dále, určité míry konfrontačnosti dosahují i pořady formátované jako interview (Interview Plus, Dvacet minut Radiožurnálu, Den podle …, v některých případech publicistické části Hlavních či Poledních zpráv ČRo Radiožurnálu), z čehož lze usuzovat na konfrontaci hostů moderátorem stanovisky názorových protistran (viz bod 7.1 Kodexu ČRo).

Ve čtyřech případech došlo ke zjištění stavu, kdy host Interview nebyl vystaven konfrontačním replikám moderátora: vysílání č. 15: pořad Dvacet minut Radiožurnálu, host Helena Válková; vysílání č. 16: pořad Publicistika hlavních zpráv, host Eliška Wagnerová; vysílání č. 23: pořad Publicistika poledních zpráv, host Jana Klímová; vysílání č. 25: pořad Den podle …, host Zuzana Kubátová.

Graf č. 10: Konfrontačnost v příspěvcích zabývajících se rozhodnutím o zastavení trestního stíhání v kauze Čapí hnízdo (2.-16.9.2019, počty replik moderátorů relativně)

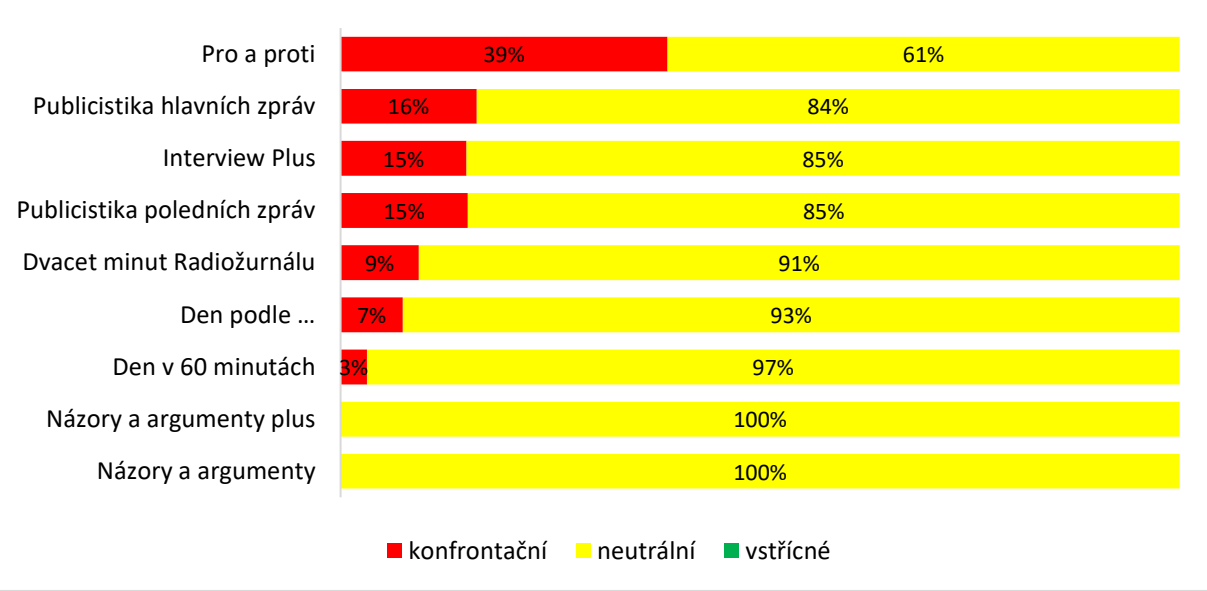

V uvedených případech moderátoři nevyužili konfrontačních replik, ale opozitní názory hostům předkládali ve formě replik jiných (kupř. kladná zjišťovací otázka).

Graf č. 11: Konfrontačnost na stranické úrovni v příspěvcích zabývajících se rozhodnutím o zastavení trestního stíhání v kauze Čapí hnízdo (2.-16.9.2019, počty replik moderátorů absolutně)

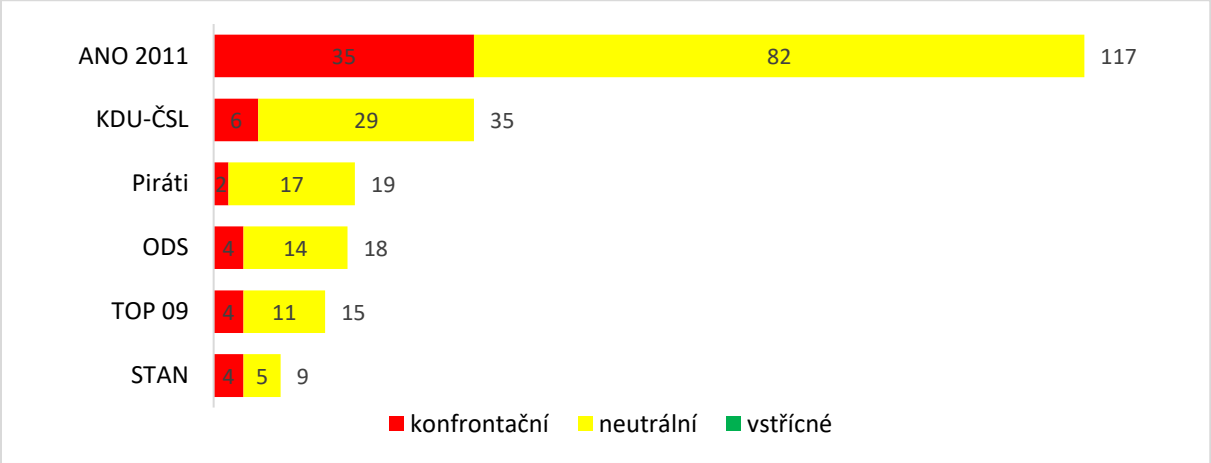

Z rozboru konfrontačnosti vůči hostům seskupených dle stranické příslušnosti[21] logicky vyplývá, že nejčastěji konfrontační repliky moderátorů mířily na představitele hnutí ANO.

Graf č. 12: Konfrontačnost vůči blokům stran v příspěvcích zabývajících se rozhodnutím o zastavení trestního stíhání v kauze Čapí hnízdo (2.-16.9.2019, počty replik moderátorů relativně)

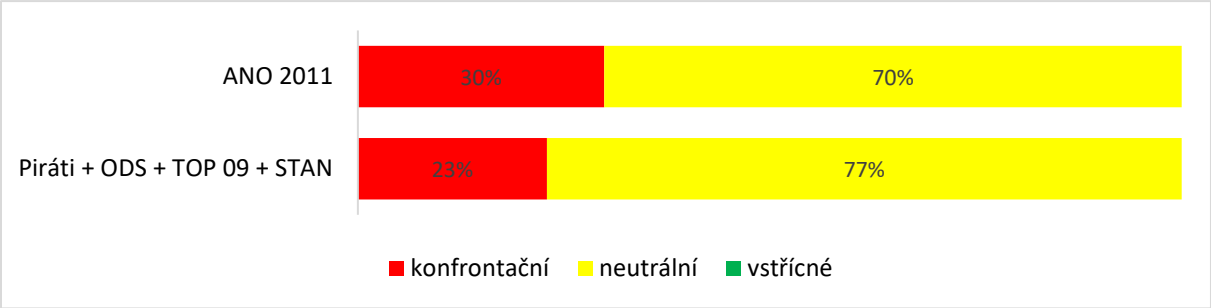

V relativním srovnání se souhrnem opozičních stran[22] je však patrné (graf 12), že významná část konfrontačnosti moderátorů mířila také na politického oponenty vládního hnutí. I vzhledem k zjištění, že hosté diskusí z hnutí ANO 2011 premiéra Babiše významnou měrou

[21] včetně nominací nestraníků
[22] důvody nezařazení KDU-ČSL jsou popsány dříve v této kapitole

hájili, čímž často vzbuzovali návazné konfrontační repliky moderátorů, lze rozdíl v míře konfrontačnosti na úrovni sedmi procentních bodů, považovat za zcela korektní.

Tabulka č. 6: Konfrontačnost k jednotlivým hostům – TOP10 s nejvyšší mírou konfrontačnosti

Datum	Host	Konfrontačnost	Datum	Host	Konfrontačnost
16.9.2019	Feranec Milan (ANO)	50 %	12.9.2019	Benešová Marie (ANO)	29 %
16.9.2019	Polčák Stanislav (STAN)	44 %	13.9.2019	Volný Jan (ANO)	29 %
2.9.2019	Vystrčil Miloš (ODS)	40 %	18.9.2019	Pospíšil Jiří (TOP 09)	27 %
2.9.2019	Babiš Andrej (ANO)	36 %	6.9.2019	Svoboda Cyril (KDU-ČSL)	17 %
3.9.2019	Vondráček Radek (ANO)	34 %	13.9.2019	Ondráčka David (TI)	17 %

Dílčí vysílání byla charakteristická zvýšenou mírou konfrontačnosti. V případu diskusí s více hosty v naprosté většině případů na oba politické hosty mířila srovnatelná míra konfrontačních replik. Ani jednou nenastala situace, kdy by v diskusi s více politickými hosty byl někdo z politiků konfrontačních replik ušetřen. Jiné diskutující osoby, než politikové, se pod konfrontaci moderátorů dostávaly sporadicky (graf 13).

Graf č. 13: Konfrontačnost vůči ostatním hostům v příspěvcích zabývajících se rozhodnutím o zastavení trestního stíhání v kauze Čapí hnízdo (2.-16.9.2019, počty replik moderátorů relativně)

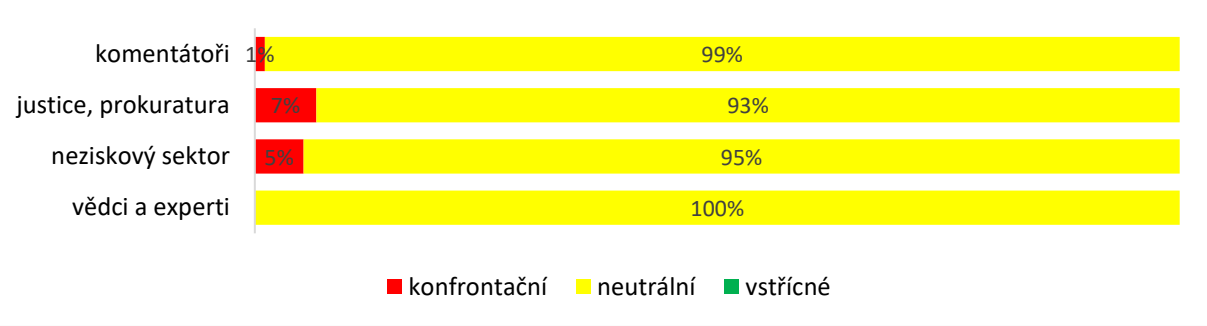

Analyzované diskuse se v souhrnu vyznačovaly vysokou plynulostí, kdy byla (nejčastěji zásahem moderátora) přerušena jen přibližně pětina replik hostů (graf 14). Ani v jednom případě nebylo přerušování shledáno jako problematické (možno říci defavorizující).

Moderátoři k přerušování sahali buďto v důsledku nekázně hosta (tabulka 7), nebo při potřebě zkrátit či zestručnit realizaci hosta, případně též při spekulativních projevech hostů (viz nálezy na úrovni jednotlivých vysílání následující dále).

Graf č. 14: Poměr dokončených a přerušených replik hostů v příspěvcích zabývajících se rozhodnutím o zastavení trestního stíhání v kauze Čapí hnízdo (2.-16.9.2019, počty replik hostů relativně)

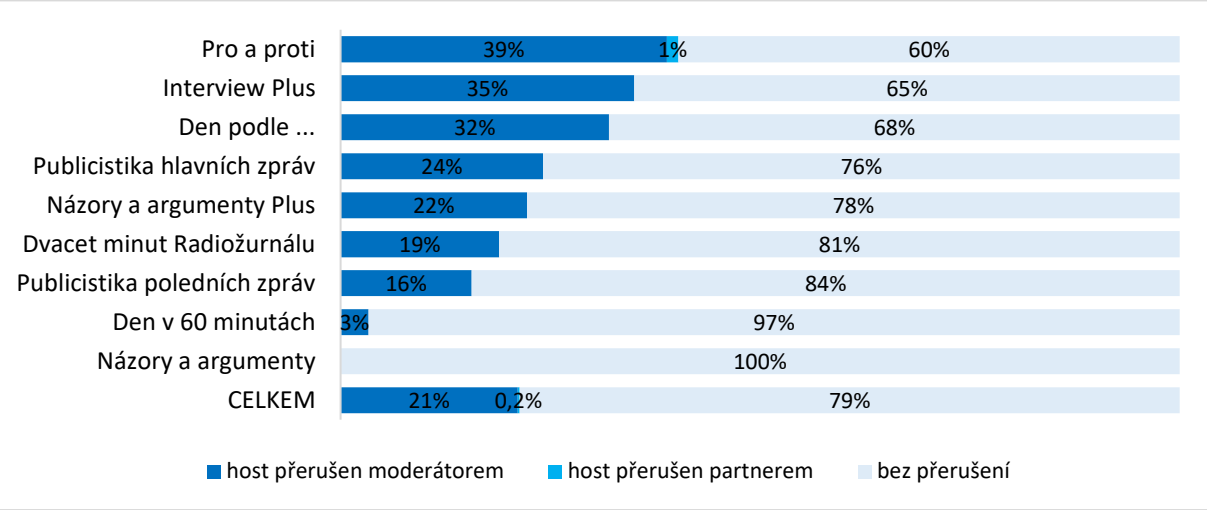

Tabulka č. 7: Rozdíl mezi přerušováním moderátorem a nekázní hosta (hosté s nenulovými rozdílovými hodnotami)

Datum	Host	Podíl přerušení	Podíl nekázně	Rozdíl
02.09.2019	Válková Helena (ANO 2011)	75 %		75 %
03.09.2019	Nováček Petr	50 %		50 %
10.09.2019	Benda Marek (ODS)	46 %		46 %
16.09.2019	Feranec Milan (ANO 2011)	43 %		43 %
03.09.2019	Pospíšil Jiří (TOP09)	47 %	7 %	40 %
04.09.2019	Válková Helena (ANO 2011)	40 %		40 %
15.09.2019	Neumann Ondřej	38 %		38 %
03.09.2019	Vondráček Radek (ANO 2011)	50 %	17 %	33 %
02.09.2019	Ondráčka David	33 %		33 %
13.09.2019	Nováček Petr	33 %		33 %
16.09.2019	Svoboda Cyril (KDU-ČSL)	40 %	9 %	31 %
02.09.2019	Vystrčil Miloš (ODS)	50 %	25 %	25 %

02.09.2019	Nováček Petr	17 %		17 %
15.09.2019	Dvořáková Vladimíra	17 %		17 %
13.09.2019	Volný Jan (ANO 2011)	29 %	14 %	14 %
13.09.2019	Klímová Jana	13 %		13 %
13.09.2019	Blažek Vojtěch	10 %		10 %
03.09.2019	Lata Jan	8 %		8 %
04.09.2019	Michálek Jakub (Piráti)	8 %		8 %
12.09.2019	Benešová Marie (ANO 2011)	24 %	41 %	-18 %

Moderátoři diskusních pořadů pracovali s vysokou mírou přesnosti při odkazování na zdroje svých tvrzení. Většina souhrnů pořadů v rámci vymezeného vzorku se vyznačovala transparentností v intervalu přesného odkazování (nad 75 %). Pouze v pořadu Den v 60 minutách moderátoři v souhrnu pracovali s transparentností na rozhraní středně přesného a přesného odkazování. Naplňování kritéria transparentnosti je podstatné s ohledem na znění bodu 6.6 Kodexu ČRo: *„Ve zpravodajských a publicistických pořadech Český rozhlas dbá na přesnost a nestrannost, spočívající především ve zjišťování a ověřování skutečnosti.“*

Graf č. 15: Transparentnost v replikách moderátorů v příspěvcích zabývajících se rozhodnutím o zastavení trestního stíhání v kauze Čapí hnízdo (2.-16.9.2019, průměrná procentuální hodnota replik moderátora dle valuační relace transparentnosti)

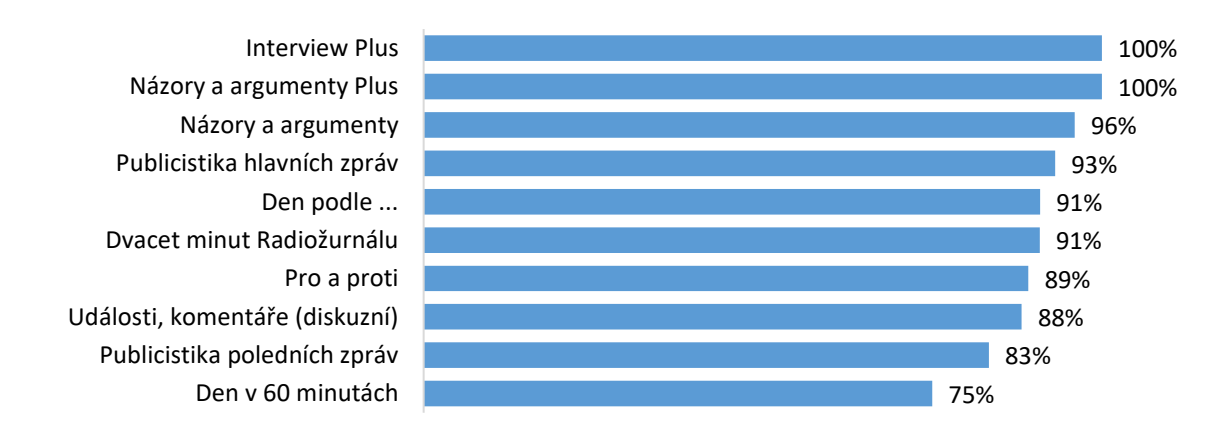

Snížená transparentnost na úrovni střední přesnosti se týkala pouze tří vysílání: č. 7 Den v 60 minutách, č. 27 Den podle … (jediná reference) a č. 36 Pro a proti. Nepřesné odkazy se v celém vzorku objevily pouze dva. Poprvé v moderaci Věry Štechrové, vysílání č. 1 Publicistika poledních zpráv: *„Také se v této souvislosti dost mluvilo o tom, že se u nás dá objednat trestní stíhání...“* (23:55), podruhé pak v moderaci Martiny Maškové, vysílání č. 7 Den v 60 minutách: *„Dnes vícekrát zaznívalo, že pro premiéra by možná bylo lépe, kdyby žalobce názor nezměnil...“* (15:25).

Graf č. 16: Genderová variabilita v moderaci příspěvků zabývajících se rozhodnutím o zastavení trestního stíhání v kauze Čapí hnízdo (2.-16.9.2019, počty replik moderátorů)

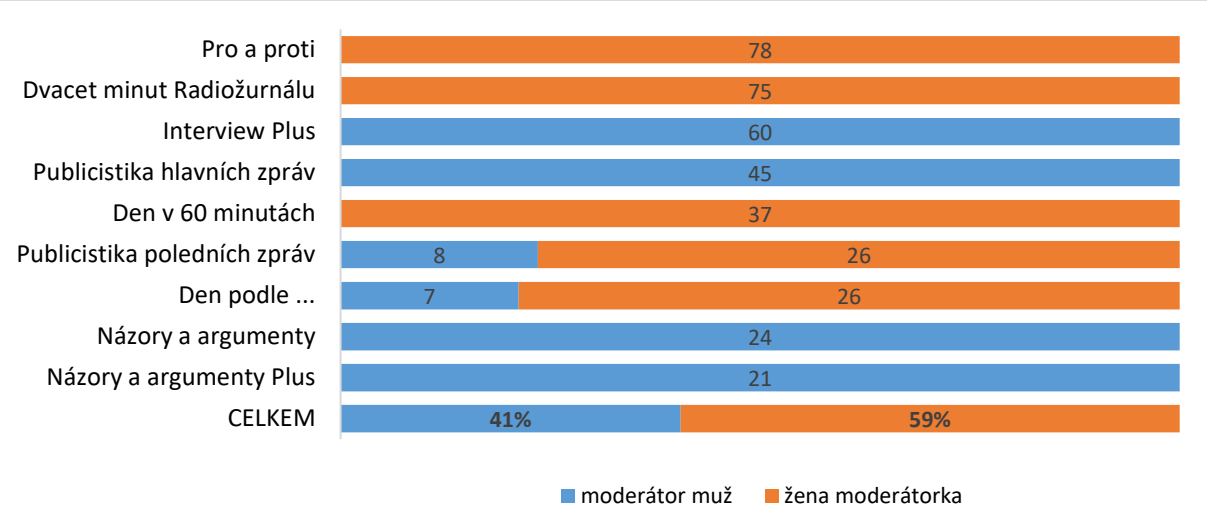

V moderaci analyzovaného vzorku převládaly repliky žen – moderátorek, o což se největší měrou zasloužily Marie Bastlová (20 minut Radiožurnálu) a Karolína Koubová s Veronikou Sedláčkovou (Pro a proti). Oproti tomu v replikách hostů dominovaly z 82 % promluvy mužů. Podíl na úrovni 18 % připadající na ženy přibližně odráží jejich zastoupení v Parlamentu ČR[23] a zároveň se nevymyká jiným publicisticko-diskusním pořadům[24]. Absence ženského elementu

[23] V Parlamentu ČR je zastoupeno 58 žen, což představuje 21 % podíl. Zdroj: https://www.psp.cz/sqw/cms.sqw?z=12508

[24] V Otázkách Václava Moravce byly diskutující ženy v roce 2018 zastoupeny z 13,8 %, v Máte slovo pak 20 %. Zdroj: https://img.ceskatelevize.cz/boss/document/1439.pdf?v=1&_ga=2.13102775.1440564091.1577577597-722195038.1560239708

byla patrná především v komentářových příspěvcích pořadu Názory a argumenty. V odborné literatuře věnované problematice genderových studií se v té souvislosti hovoří o konzervaci (tzv. „glass-ceiling“) neviditelných bariér stěžujícím ženám přístup k exekutivním pozicím.[25] Lze tedy uzavřít, že publicistickému vysílání a jeho genderové pluralitě by prospěl vyšší podíl replik od hostů – žen, přestože se jedná o formulaci doporučení založené na časově a tematicky zúženém vzorku.

Graf č. 17: Genderová variabilita v replikách hostů příspěvků zabývajících se rozhodnutím o zastavení trestního stíhání v kauze Čapí hnízdo (2.-16.9.2019, počty replik hostů)

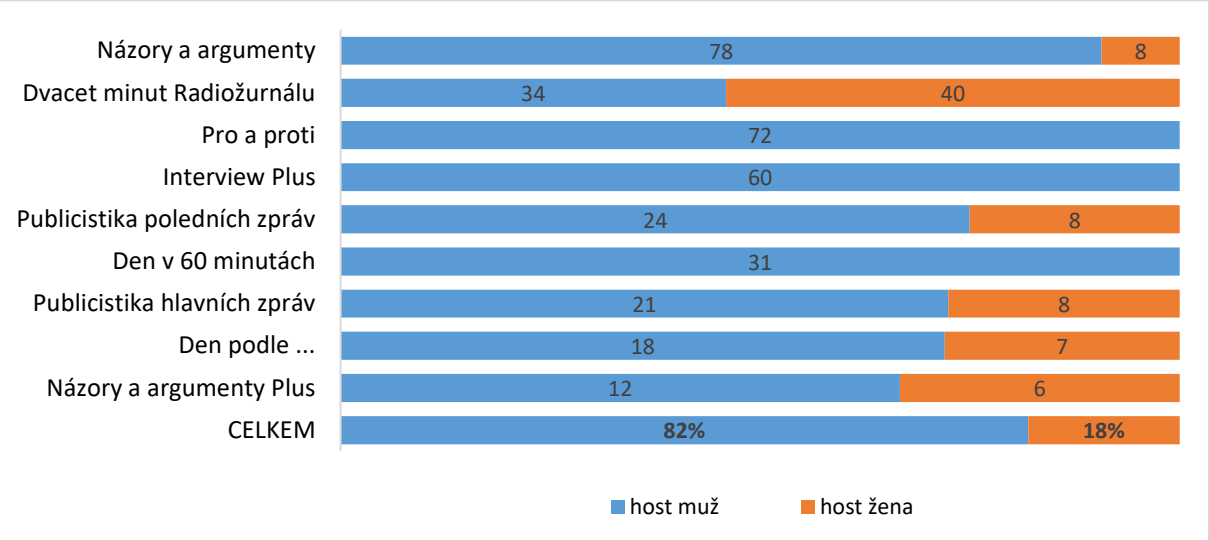

[25] https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1228

3.2. NÁLEZY NA ÚROVNI JEDNOTLIVÝCH VYSÍLÁNÍ

Vysílání 1: Publicistika poledních zpráv 2.9.2019, moderátor: Věra Štechrová

Počet replik moderátora		26	**Počet replik hostů**		24	**Podíl dokončených replik**		79 %			
Transparentnost moderátora		80 %	**Počet odkazů na zdroje**		5	**Z toho nepřesných**		1			
Host 1:	Jan Lata		**Obdržených replik**	11		**Z toho konfrontačních**	0	**Podíl konfront.**	0 %		
Vyřčených replik	11	**Podíl přerušení**	0 %			**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	0 %		
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	9	Ofenzivní (nepř./př.)	2 (2/0)					
Host 2:	Andrej Babiš		**Obdržených replik**	14		**Z toho konfrontačních**	5	**Podíl konfront.**	36 %		
Vyřčených replik	13	**Podíl přerušení**	38 %			**Podíl nekázně**	38 %	**Rozdíl**	0 %		
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	10 (9/1)	Neutrální	3	Ofenzivní (nepř./př.)	0 (0/0)					

Hosté vysílání nediskutovali zároveň, ale následovali po sobě. Moderátorka se z pěti odkazů na zdroje dopustila v jednom případě netransparentní reference: „Také se v této souvislosti dost mluvilo o tom, že se u nás dá objednat trestní stíhání...“ (23:55), přesto si udržela v souhrnu vysokou míru přesnosti. Příkladná byla shoda v podílu nekázně Andreje Babiše a míry jeho přerušování moderátorkou. Vysílání bez hodnotících adjektiv v projevu moderátorky. Korektně uvedeny afiliace hostů, na závěr zopakovány.

Vysílání 2: Den podle … 2.9.2019, moderátor: Lucie Vopálenská

Počet replik moderátora		10	**Počet replik hostů**		6	**Podíl dokončených replik**		67 %			
Transparentnost moderátora		100 %	**Počet odkazů na zdroje**		6	**Z toho nepřesných**		0			
Host 1:	David Ondráčka		**Obdržených replik**	6		**Z toho konfrontačních**	1	**Podíl konfront.**	17 %		
Vyřčených replik	6	**Podíl přerušení**	33 %			**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	33 %		
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	1	Ofenzivní (nepř./př.)	5 (3/2)					

Moderátorka precizně odkazovala, korektně uvedla afiliaci hosta, kterou na závěr zopakovala, neužila hodnotících adjektiv. Hosta přerušovala za účelem zkrácení dlouhých promluv.

Vysílání 3: Publicistika hlavních zpráv 2.9.2019, moderátor: Tomáš Pavlíček

Počet replik moderátora		16	**Počet replik hostů**		8	**Podíl dokončených replik**		38 %			
Transparentnost moderátora		98 %	**Počet odkazů na zdroje**		4	**Z toho nepřesných**		0			
Host 1:	Miloš Vystrčil		**Obdržených replik**	5		**Z toho konfrontačních**	2	**Podíl konfront.**	40 %		
Vyřčených replik	4	**Podíl přerušení**	50 %			**Podíl nekázně**	25 %	**Rozdíl**	25 %		
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	1	Ofenzivní (nepř./př.)	3 (1/2)					

Host 2:	Helena Válková		**Obdržených replik**	10	**Z toho konfrontačních**	1	**Podíl konfront.**	10 %			
Vyřčených replik	4	**Podíl přerušení**	75 %		**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	75 %			
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	2 (0/2)	Neutrální	1	Ofenzivní (nepř./př.)	1 (0/1)					

Moderátor precizně odkazoval. Neužil hodnotících adjektiv. Hosta Miloše Vystrčila přerušoval částečně při nekázni, Helenu Válkovou za účelem krácení dlouhých promluv. Miloš Vystrčil opakovaně vyjádřil nesouhlas s interpretací moderátora, že *nedůvěřuje práci státních zástupců*. Uvádí, že nic takového *v žádném případě neřekl* (15:15). Moderátor se dopustil drobné nepřesnosti užitím označení „státní zastupitel“ namísto korektního „státní zástupce“ (13:05). Moderátor korektně uvedl afiliaci na začátku i na konci pořadu, i když v závěru již vypustil informace o příslušnosti k výborům zastupitelských orgánů.

Vysílání 4: Názory a argumenty ČRo Plus 13:33 I 2.9.2019, moderátor: Ondřej Konrád

Počet replik moderátora	2	**Počet replik hostů**	2	**Podíl dokončených replik**	100 %						
Transparentnost moderátora	100 %	**Počet odkazů na zdroje**	1	**Z toho nepřesných**	0						
Host 1:	Petr Hartman	**Obdržených replik**	2	**Z toho konfrontačních**	0	**Podíl konfront.**	0 %				
Vyřčených replik	2	**Podíl přerušení**	0 %	**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	0 %				
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	0	Ofenzivní (nepř./př.)	2 (1/1)					

Moderátor Ondřej Konrád zahájil pořad uvedením vnitropolitického komentátora ČRo Petra Hartmana. Korektně užil afiliaci a nepoužil žádná hodnotící adjektiva. Těch užil výhradně (interní) host: *„zpráva působící trochu jako bomba“...* (0:35); *„je to rozhodnutí poněkud překvapivé...“* (2:05).

Vysílání 5: Názory a argumenty ČRo Plus 13:33 II 2.9.2019

Autor:	Jan Fingerland		**Vyřčených výpovědí**	9		
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	7	Ofenzivní (nepř./př.)	2 (0/2)

Komentátor užil těchto příznakovostí: *„Už vícekrát jsme v Názorech a argumentech zaznamenali někdy až zábavné podobnosti mezi Babišovým případem a kauzou jeho izraelského kolegy Netanjahua.“* (4:20); *„Náš premiér už nemá důvod považovat všechny*

žalobce za své osobní nepřátele… Premiér, kterému hrozí trestní stíhání, není česká specialita.“ (7:40).

Vysílání 6: Názory a argumenty ČRo Plus 18:33 2.9.2019

Autor:	Petr Hartman		**Vyřčených výpovědí**		4
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	0	Ofenzivní (nepř./př.) 4 (2/2)

Komentátor užil těchto příznakovostí: *„Blahopřání Miloše Zemana je poněkud předčasné...“* (1:50); *„Státní zástupce Šaroch náhle dospěl k opačnému závěru...“* (2:55); *„Maximálně se mohla změnit atmosféra kolem celého případu – například překvapivým koncem ministra spravedlnosti Jana Kněžínka...“* (3:20); *„..bombastické titulky hlásající konec trestního stíhání premiéra.“* (4:00).

Vysílání 7: Den v 60 minutách 2.9.2019, moderátor: Martina Mašková

Počet replik moderátora	15	**Počet replik hostů**	10	**Podíl dokončených replik**	90 %
Transparentnost moderátora	71 %	**Počet odkazů na zdroje**	7	**Z toho nepřesných**	1

Host 1:	Petr Nováček	**Obdržených replik**	6	**Z toho konfrontačních**	0	**Podíl konfront.**	0 %
Vyřčených replik	6	**Podíl přerušení**	17 %	**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	17 %
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	1 (0/1)	Neutrální	5	Ofenzivní (nepř./př.)	0 (0/0)	

Host 2:	Robert Čásenský	**Obdržených replik**	4	**Z toho konfrontačních**	0	**Podíl konfront.**	0 %
Vyřčených replik	4	**Podíl přerušení**	0 %	**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	0 %
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	2	Ofenzivní (nepř./př.)	2 (2/0)	

Moderátorka se ze sedmi odkazů na zdroje dopustila v jednom případě netransparentní reference: *„Dnes vícekrát zaznívalo, že pro premiéra by možná bylo lépe, kdyby žalobce názor nezměnil...“* (15:25) a jednoho odkazu se sníženou přesností: *„..jak velkou váhu přikládat argumentům z části opozičních kruhů, které zpochybňují nezávislost rozhodování státního zástupce?“* (12:55). V souhrnu tak moderátorka pracovala se střední přesností odkazování na zdroje. Vysílání bez hodnotících adjektiv v projevu moderátorky. Korektně uvedeny afiliace hostů, na závěr zopakovány. Hodnotícího adjektiva užil pouze (interní) host Petr Nováček: *„že pan prezident pošle ostentativní gratulaci...“...* (13:45), který se ve svém projevu zastal státních zástupců.

Vysílání 8: Pro a proti 3.9.2019, moderátor: Karolína Koubová

Počet replik moderátora		45	**Počet replik hostů**		39	**Podíl dokončených replik**		51 %			
Transparentnost moderátora		100 %	**Počet odkazů na zdroje**		7	**Z toho nepřesných**		0			
Host 1:	Jiří Pospíšil		**Obdržených replik**	15		**Z toho konfrontačních**	4	**Podíl konfront.**	27 %		
Vyřčených replik	15	**Podíl přerušení**	47 %			**Podíl nekázně**	7 %	**Rozdíl**	40 %		
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	1 (0/1)				Neutrální	2	Ofenzivní (nepř./př.)	12 (7/5)		
Host 2:	Radek Vondráček		**Obdržených replik**	29		**Z toho konfrontačních**	10	**Podíl konfront.**	34 %		
Vyřčených replik	24	**Podíl přerušení**	50 %			**Podíl nekázně**	17 %	**Rozdíl**	33 %		
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	16 (10/6)				Neutrální	5	Ofenzivní (nepř./př.)	3 (3/0)		

Moderátorka precizně odkazovala a vůči oběma hostům vystupovala se srovnatelnou mírou konfrontačnosti i přerušování promluv. Precizně užila afiliace, které zopakovala přibližně v polovině vysílání a při odhlašování hostů. Hodnotící adjektiva moderátorka použila výhradně s odkazem: *„Není přinejmenším zvláštní, že se tak stane právě v případě premiéra?“* (40:25; moderátorka cituje Jana Latu, že zastavení stíhání po 4 letech je výjimkou); *„Premiér dopředu říkal, že neodstoupí, ani kdyby byl obžalován, předseda sociální demokracie Jan Hamáček řekl, že pro ČSSD jako pro koaličního partnera hnutí ANO je zásadní až prvoinstanční rozhodnutí, tak to skoro vypadá, že jsou tu nějaké vlny, ale co se týče koaliční spolupráce, tak se nic nemění.“* (56:30).

Vysílání 9: Dvacet minut Radiožurnálu 3.9.2019, moderátor: Marie Bastlová

Počet replik moderátora		24	**Počet replik hostů**		24	**Podíl dokončených replik**		92 %			
Transparentnost moderátora		82 %	**Počet odkazů na zdroje**		6	**Z toho nepřesných**		0			
Host 1:	Jan Lata		**Obdržených replik**	24		**Z toho konfrontačních**	2	**Podíl konfront.**	8 %		
Vyřčených replik	24	**Podíl přerušení**	8 %			**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	8 %		
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	3 (0/3)				Neutrální	21	Ofenzivní (nepř./př.)	0 (0/0)		

Moderátorka si udržela vysokou míru přesnosti i přes užití dvou odkazů se sníženou transparentností: *"…řada státních zástupců v různých rozhovorech v médiích celou dobu hovořila o tom, že státní zástupce pan Šaroch má čas na rozhodnutí v této kauze do konce srpna..."* (9:00); *„...zmínil jste to, co se objevilo i v médiích, tedy že státní zástupce Šaroch změnil svůj právní názor...“* (10:10). Moderátorka užila tří obratů, které jsou hodnotící, ve všech případech však došlo k verifikaci tvrzení promluvami hosta v průběhu pořadu: *„Včerejší zpráva číslo jedna má ale hned několik zádrhelů. Není jasné, kde se vzala, není jasné, co přesně*

znamená, ale především je zcela mimořádné, že unikla na veřejnost před finálním rozhodnutím.“ (6:13); *„Není to podle vás zmatečné, že najednou se dozvídáme, že ono rozhodnutí je vlastně jenom konceptem pro finální rozhodnutí...“* (9:15); *„Co může odůvodňovat takto výjimečnou změnu pohledu státního zástupce v takhle citlivé kauze?“* (17:00). Moderátorka uvedla afiliaci hosta čtyřikrát v průběhu vysílání, přičemž v úvodním představení se dopustila dílčí nepřesnosti, když hosta představila jako *předsedu* a nikoliv jako *prezidenta* Unie státních zástupců.

Vysílání 10: Den podle … 3.9.2019, moderátor: Helena Šulcová

Počet replik moderátora		16	**Počet replik hostů**		12	**Podíl dokončených replik**		50 %			
Transparentnost moderátora		86 %	**Počet odkazů na zdroje**		4	**Z toho nepřesných**		0			
Host 1:	Petr Nováček		**Obdržených replik**	14		**Z toho konfrontačních**	1	**Podíl konfront.**	7 %		
Vyřčených replik	12	**Podíl přerušení**	50 %			**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	50 %		
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	6	Ofenzivní (nepř./př.)	6 (1/5)					

Moderátorka si udržela vysokou míru přesnosti i přes užití jednoho odkazu se sníženou transparentností: *"…podle médií se (Šaroch) rozhodl trestní stíhání zastavit.“* (11:25). Afiliaci hosta uvedla korektně na počátku a na konci vysílání. Moderátorka užila příznakovosti, když pronesla: *„…trochu to teď až vypadalo, že Andrej Babiš je takovým podřízeným Miloše Zemana, … že nad ním má převahu ...“* (19:30). Replika byla následně verifikována hostem, který hovořil o jisté pasivitě premiéra v inkriminovaném období. Dalších příznakovostí užil už pouze (interní) host Petr Nováček: *„...jeho (Babišovo) voličské jádro je pevné jak skála a jakékoli sdělení, že panu premiérovi bylo ubližováno nespravedlivě a ty hyeny novinářské a jiné prostě teď budou mít zase na chvíli pokoj...*" (14:50); *„…může se stát, že Andrej Babiš přestane být pro některé politické strany, omlouvám se, použiju hnusného výrazu, chucpe.*" (19:10); *„Pan prezident včera poslal panu premiérovi gratulaci k narozeninám a poděkování, a to nebylo jen tak, tím chtěl říct – Andreji, je to dobrý, já tě držím, ať to bude, jak bude…“* (19:40).

Vysílání 11: Názory a argumenty ČRo Plus 13:33 I 3.9.2019, moderátor: Petr Schwarz

Počet replik moderátora		2		**Počet replik hostů**		2		**Podíl dokončených replik**			100 %
Transparentnost moderátora		100 %		**Počet odkazů na zdroje**		1		**Z toho nepřesných**			0
Host 1:	Petr Hartman			**Obdržených replik**		2		**Z toho konfrontačních**	0	**Podíl konfront.**	0 %
Vyřčených replik	2		**Podíl přerušení**		0 %		**Podíl nekázně**		0 %	**Rozdíl**	0 %
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)			0 (0/0)		Neutrální	0	Ofenzivní (nepř./př.)			2 (2/0)

Moderátor Petr Schwarz zahájil pořad uvedením vnitropolitického komentátora ČRo Petra Hartmana. Korektně užil afiliaci a nepoužil žádná hodnotící adjektiva. Těch užil výhradně (interní) host: *„do médií unikla informace, že státní zástupce chce zastavit trestní stíhání, vznikl kolem toho neuvěřitelný chaos...“...* (1:47); *„to je další zvláštní moment (prezidentova gratulace), protože trestní stíhání Andreje Babiše nebylo zastaveno, takže není k čemu gratulovat.“* (2:05).

Vysílání 12: Názory a argumenty ČRo Plus 13:33 II 3.9.2019

Autor:	Ondřej Konrád			**Vyřčených výpovědí**		4	
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)		0 (0/0)	Neutrální	0	Ofenzivní (nepř./př.)	4 (1/3)

Komentátor pracoval s paralelou případu Jiřího Čunka, přičemž užil těchto příznakovostí: *„…náhlá instalace Benešové do Babišova kabinetu“* (5:19); *„...když to není ani zdaleka jediná premiérova patálie“* (6:54).

Vysílání 13: Názory a argumenty ČRo Plus 13:33 III 3.9.2019

Autor:	Patrik Eichler			**Vyřčených výpovědí**		4	
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)		0 (0/0)	Neutrální	1	Ofenzivní (nepř./př.)	3 (2/1)

Komentátor pronesl čtyři výpovědi, ve kterých se zaměřil na přístup opozičních stran. Užil přitom těchto příznakovostí: *„Zatímco se Babiš tetelí blahem nad tím, že žalobce, jehož podezříval z korupce, protože jinak se slova o stíhání na objednávku vyložit nedají, změnil názor, ještě pikantnější piruetu předvedla pravicová opozice...“* (13:40:45); *„...způsob, jak Babiš nakládal s firmami, které kupoval či válcoval...“* (13:41:14).

Vysílání 14: Názory a argumenty ČRo Plus 13:33 IV 3.9.2019

Autor:	Thomas Kulidakis		**Vyřčených výpovědí**		5
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	2	Ofenzivní (nepř./př.) 3 (1/2)

Komentátor pronesl pět výpovědi, ve kterých pracoval s paralelou rumunské kauzy, kdy premiérka Viorica Dancilaová *nechala obětovat* dřívějšího šéfa sociálních demokratů Liviu Dragnea.

Vysílání 15: Názory a argumenty ČRo Plus 18:33 3.9.2019

Autor:	Petr Holec		**Vyřčených výpovědí**		5
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	3 (0/3)	Neutrální	2	Ofenzivní (nepř./př.) 0 (0/0)

Komentátor pronesl pět výpovědí, přičemž se převážně nepřímo zastal sledovaného subjektu.

Vysílání 16: Interview Plus 4.9.2019, moderátor: Vladimír Kroc

Počet replik moderátora	12	**Počet replik hostů**	12	**Podíl dokončených replik**	92 %
Transparentnost moderátora	100 %	**Počet odkazů na zdroje**	3	**Z toho nepřesných**	0

Host 1:	Jakub Michálek	**Obdržených replik**	12	**Z toho konfrontačních**	1	**Podíl konfront.**	8 %
Vyřčených replik	12	**Podíl přerušení**	8 %	**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	8 %
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	6	Ofenzivní (nepř./př.)	6 (6/0)	

Moderátor precizně odkazoval. Neužil hodnotících adjektiv. Hosta Jakuba Michálka představil korektní afiliací. Téma Čapího hnízda vyplnilo první část rozhovoru, ostatní obsah se věnoval dalším tématům. V pokračování došlo ke dvěma dalším zopakováním afiliací.

Vysílání 17: Dvacet minut Radiožurnálu 4.9.2019, moderátor: Marie Bastlová

Počet replik moderátora	16	**Počet replik hostů**	16	**Podíl dokončených replik**	60 %
Transparentnost moderátora	100 %	**Počet odkazů na zdroje**	3	**Z toho nepřesných**	0

Host 1:	Helena Válková	**Obdržených replik**	16	**Z toho konfrontačních**	0	**Podíl konfront.**	0 %
Vyřčených replik	15	**Podíl přerušení**	40 %	**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	40 %
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	4 (0/4)	Neutrální	3	Ofenzivní (nepř./př.)	8 (8/0)	

Moderátorka precizně odkazovala. Hosta přerušovala v případech, kdy se dožadovala zpřesnění, či zkrácení repliky. Celkem třikrát Marie Bastlová uvedla afiliaci Heleny Válkové jako poslankyně hnutí ANO. V jedné replice se na Helenu Válkovou obracela (s pochybnostmi o přesnosti afiliace) jako na místopředsedkyni ústavně právního výboru PSP (19:50). Poslankyně je však pouze členkou výboru. Moderátorka užila hodnotících adjektiv/příznakovostí, které byly ve všech případech hostem verifikovány. Helena Válková kritizovala únik informací ze státního zastupitelství, na druhou stranu se státních zástupců zastávala a hájila jejich nestrannost. Příznakovosti: *„...to, že se veřejnost dozvěděla jakýsi polotovar, tak jaké to bude mít následky...“* (8:37); *„...jestli to bude důvěryhodné, nebo to bude mít opět určitý stín nedůvěryhodnosti (když zástupce Zeman zvrátí Šarochovo rozhodnutí) ...“* (10:00); *„...máte pocit, že státní zástupci nějak pochybili – kromě toho úniku informací, který je poměrně zásadní...*“ (18:00).

Vysílání 18: Publicistika hlavních zpráv 4.9.2019, moderátor: Tomáš Pavlíček

Počet replik moderátora		8		**Počet replik hostů**		4		**Podíl dokončených replik**			100 %
Transparentnost moderátora		92 %		**Počet odkazů na zdroje**		6		**Z toho nepřesných**			0
Host 1:	Eliška Wagnerová			**Obdržených replik**	4	**Z toho konfrontačních**	0	**Podíl konfront.**			0 %
Vyřčených replik	4	**Podíl přerušení**	0 %	**Podíl nekázně**		0 %		**Rozdíl**			0 %
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)		0 (0/0)	Neutrální	3	Ofenzivní (nepř./př.)		1 (1/0)			

Moderátor precizně odkazoval. Neužil hodnotících adjektiv. Hosta Elišku Wagnerovou představil korektní afiliací zopakovanou na závěr rozhovoru: *„bývalá místopředsedkyně Ústavního soudu, právní teoretička.“*

Vysílání 19: Názory a argumenty ČRo Plus 13:33 I 6.9.2019, moderátor: Jan Bednář

Počet replik moderátora		1		**Počet replik hostů**		1		**Podíl dokončených replik**			100 %
Transparentnost moderátora		90 %		**Počet odkazů na zdroje**		1		**Z toho nepřesných**			0
Host 1:	Petr Hartman			**Obdržených replik**	1	**Z toho konfrontačních**	0	**Podíl konfront.**			0 %
Vyřčených replik	1	**Podíl přerušení**	0 %	**Podíl nekázně**		0 %		**Rozdíl**			0 %
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)		0 (0/0)	Neutrální	1	Ofenzivní (nepř./př.)		0 (0/0)			

Moderátor Jan Bednář zahájil pořad uvedením vnitropolitického komentátora ČRo Petra Hartmana. Korektně užil afiliaci a nepoužil žádná hodnotící adjektiva.

Vysílání 20: Názory a argumenty ČRo Plus 13:34 II 6.9.2019

Autor:	Lída Rakušanová		**Vyřčených výpovědí**		8
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	3	Ofenzivní (nepř./př.) 5 (3/2)

Komentátorka pronesla celkově 8 převážně ofenzivních výpovědí. Rozbor tohoto komentáře je součásti apendixu tohoto díla.

Vysílání 21: Názory a argumenty ČRo Plus 18:33 6.9.2019

Autor:	Petr Hartman		**Vyřčených výpovědí**		6
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	1 (0/1)	Neutrální	2	Ofenzivní (nepř./př.) 3 (2/1)

Komentátor užil těchto příznakovostí: *„Do té doby (do odůvodnění rozhodnutí) je předčasné gratulovat premiérovi k zastavení trestního stíhání nebo oceňovat odvahu dozorového státního zástupce.“* (1:53); *„Proto je překvapivé, že v momentu, kdy neexistovalo žádné oficiální rozhodnutí o dalším vývoji kauzy Čapího hnízda, vyzývali svého kolegu J. Šarocha, aby ho veřejně zdůvodnil.“* (2:40); *„Na dění kolem případné obžaloby nebylo podle všeho nic nesrozumitelného a netradičního, pochopitelně s výjimkou totálně zpackané komunikace ze strany městského státního zastupitelství. Ať už schválně, nebo shodou okolností, se kolem Čapího hnízda rozprostřela informační mlha...“* (3:03); *„Byla by to absurdní tečka za tímto případem … (abolice)*“ (3:50).

Vysílání 22: Názory a argumenty ČRo Plus 7.9.2019

Autor:	Petr Schwarz		**Vyřčených výpovědí**		3
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	1	Ofenzivní (nepř./př.) 2 (2/0)

Komentátor pronesl celkově 3 převážně ofenzivní výpovědi.

Vysílání 23: Interview Plus 10.9.2019, moderátor: Michael Rozsypal

Počet replik moderátora		13	**Počet replik hostů**		13	**Podíl dokončených replik**		54 %			
Transparentnost moderátora		100 %	**Počet odkazů na zdroje**		5	**Z toho nepřesných**		0			
Host 1:	Marek Benda		**Obdržených replik**	13		**Z toho konfrontačních**	2	**Podíl konfront.**	15 %		
Vyřčených replik	13	**Podíl přerušení**	46 %			**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	46 %		
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	4	Ofenzivní (nepř./př.)	9 (5/4)					

Moderátor precizně odkazoval. Neužil hodnotících adjektiv. Hosta Marka Bendu představil korektní afiliací včetně stranické příslušnosti a funkce předsedy ústavně-právního výboru PSP ČR, která byla určující pro pozvání hosta do tohoto vysílání. Afiliaci moderátor zopakoval ve dvou třetinách průběhu a na konci vysílání. Téma Čapího hnízda vyplnilo poslední třetinu rozhovoru.

Vysílání 24: Dvacet minut Radiožurnálu 12.9.2019, moderátor: Marie Bastlová

Počet replik moderátora		17	**Počet replik hostů**		17	**Podíl dokončených replik**		76 %			
Transparentnost moderátora		100 %	**Počet odkazů na zdroje**		1	**Z toho nepřesných**		0			
Host 1:	Marie Benešová		**Obdržených replik**	17		**Z toho konfrontačních**	5	**Podíl konfront.**	29 %		
Vyřčených replik	17	**Podíl přerušení**	24 %			**Podíl nekázně**	41 %	**Rozdíl**	-18 %		
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	1 (0/1)	Neutrální	14	Ofenzivní (nepř./př.)	2 (2/0)					

V tomto vysílání s relativně vyšší mírou konfrontačnosti moderátorka precizně odkazovala. Hosta přerušovala v případech nekázně. Celkem čtyřikrát Marie Bastlová uvedla korektně afiliaci Marie Benešové jako ministryně spravedlnosti, na úvod a závěr přidala i informaci o tom, že je nestranickou nominantkou do vlády hnutím ANO. Ministryně si ve vysílání stěžuje, že stále dostává stejnou otázku na trestní stíhání premiéra (18:50) a kritizuje únik informací ze státního zastupitelství.

Vysílání 25: Publicistika poledních zpráv 13.9.2019, moderátor: Tomáš Pavlíček

Počet replik moderátora		8	**Počet replik hostů**		8	**Podíl dokončených replik**		100 %			
Transparentnost moderátora		100 %	**Počet odkazů na zdroje**		1	**Z toho nepřesných**		0			
Host 1:	Jana Klímová		**Obdržených replik**	8		**Z toho konfrontačních**	0	**Podíl konfront.**	0 %		
Vyřčených replik	8	**Podíl přerušení**	0 %			**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	0 %		
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	5	Ofenzivní (nepř./př.)	3 (3/0)					

Moderátor precizně odkazoval. Neužil hodnotících adjektiv. Hosta Janu Klímovou z Hospodářských novin korektně představil na začátku a na konci vysílání.

Vysílání 26: Dvacet minut Radiožurnálu 13.9.2019, moderátor: Marie Bastlová

Počet replik moderátora		18	**Počet replik hostů**		18	**Podíl dokončených replik**		89 %			
Transparentnost moderátora		100 %	**Počet odkazů na zdroje**		2	**Z toho nepřesných**		0			
Host 1:	Vojtěch Blažek		**Obdržených replik**	10		**Z toho konfrontačních**	0	**Podíl konfront.**	0 %		
Vyřčených replik	10	**Podíl přerušení**	10 %			**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	10 %		
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)		0 (0/0)			Neutrální	8	Ofenzivní (nepř./př.)	2 (1/1)		
Host 2:	Jana Klímová		**Obdržených replik**	8		**Z toho konfrontačních**	0	**Podíl konfront.**	0 %		
Vyřčených replik	8	**Podíl přerušení**	13 %			**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	13 %		
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)		1 (0/1)			Neutrální	5	Ofenzivní (nepř./př.)	2 (0/2)		

Moderátorka precizně odkazovala a neužila hodnotících adjektiv. Hosty v jejich replikách přerušovala minimálně. Celkem třikrát Marie Bastlová uvedla korektně afiliaci obou hostů, přičemž v úvodním a závěrečném představení Jany Klímové uvedla i informaci, že se jedná o bývalou kolegyni z Českého rozhlasu.

Vysílání 27: Den podle … 13.9.2019, moderátor: Petr Šimůnek

Počet replik moderátora		7	**Počet replik hostů**		7	**Podíl dokončených replik**		100 %			
Transparentnost moderátora		50 %	**Počet odkazů na zdroje**		1	**Z toho nepřesných**		0			
Host 1:	Zuzana Kubátová		**Obdržených replik**	7		**Z toho konfrontačních**	0	**Podíl konfront.**	0 %		
Vyřčených replik	7	**Podíl přerušení**	0 %			**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	0 %		
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)		0 (0/0)			Neutrální	4	Ofenzivní (nepř./př.)	3 (2/1)		

Moderátor použil jeden středně přesný odkaz: *„...podle státních zástupců se věc - dotační podvod pro rekreační areál kousek od Benešova - nestal..."* (11:43). Dalších odkazů Petr Šimůnek neužil. Hosta Zuzanu Kubátovou ze Seznam zpráv korektně představil na začátku a na konci vysílání, přičemž v závěru doplnil, že paní Kubátová je ekonomickou redaktorkou. Příznakovost lze spatřovat v replice: *„To, co jsme se dnes dozvěděli, je, že státní zástupci ani česká justice není schopna právě tohle Andreji Babišovi ani těm ostatním dokázat ani není schopna ho dostat před soud."* (14:10). Informace byla replikami hosta potvrzena.

Vysílání 28: Publicistika hlavních zpráv 13.9.2019, moderátor: Vladimír Kroc

Počet replik moderátora		21		**Počet replik hostů**		17		**Podíl dokončených replik**			88 %
Transparentnost moderátora		92 %		**Počet odkazů na zdroje**		6		**Z toho nepřesných**			0
Host 1:	Jan Volný		**Obdržených replik**	7	**Z toho konfrontačních**	2	**Podíl konfront.**	29 %			
Vyřčených replik	7	**Podíl přerušení**	29 %		**Podíl nekázně**	14 %	**Rozdíl**	14 %			
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	6 (4/2)	Neutrální	0	Ofenzivní (nepř./př.)	0 (0/1)					
Host 2:	Jakub Michálek		**Obdržených replik**	7	**Z toho konfrontačních**	1	**Podíl konfront.**	14 %			
Vyřčených replik	6	**Podíl přerušení**	0 %		**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	0 %			
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	2	Ofenzivní (nepř./př.)	4 (1/3)					
Host 3:	Jan Bureš		**Obdržených replik**	4	**Z toho konfrontačních**	0	**Podíl konfront.**	0 %			
Vyřčených replik	4	**Podíl přerušení**	0 %		**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	0 %			
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	2 (1/1)	Neutrální	2	Ofenzivní (nepř./př.)	0 (0/0)					

Moderátor precizně odkazoval. Nejprve hovořil s Janem Volným a Jakubem Michálkem, teprve poté zpovídal Jana Bureše. Každého z hostů moderátor Kroc s korektní afiliací představil na úvod a na závěr rozhovoru. Jana Volného moderátor konfrontoval příznakovou replikou s odkazem na zdroj: *„Není v téhle souvislosti například alespoň částečně pádné upozornění, s nímž přišla organizace Transparency International, totiž že zmíněné firmy koordinovaly svou činnost...?“* (15:45).

Vysílání 29: Názory a argumenty ČRo Plus 13:33 13.9.2019, moderátor: Jan Bednář

Počet replik moderátora		6		**Počet replik hostů**		6		**Podíl dokončených replik**			100 %
Transparentnost moderátora		-		**Počet odkazů na zdroje**		0		**Z toho nepřesných**			0
Host 1:	Petr Hartman		**Obdržených replik**	3	**Z toho konfrontačních**	0	**Podíl konfront.**	0 %			
Vyřčených replik	3	**Podíl přerušení**	0 %		**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	0 %			
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	1	Ofenzivní (nepř./př.)	2 (2/0)					
Host 2:	Ondřej Konrád		**Obdržených replik**	3	**Z toho konfrontačních**	0	**Podíl konfront.**	0 %			
Vyřčených replik	3	**Podíl přerušení**	0 %		**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	0 %			
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	1	Ofenzivní (nepř./př.)	2 (0/2)					

Moderátor Jan Bednář zahájil pořad uvedením vnitropolitických komentátorů ČRo Petra Hartmana a Ondřeje Konráda. Korektně užil afiliaci a nepoužil žádných příznakovostí. Těch užil výhradně (interní) host Ondřej Konrád: *„Čapí hnízdo je také záležitost obrovské předražené a předražené reklamy“...* (2:33); *„instalace paní ministryně Benešové (místo Kněžínka)“* (6:50). Moderátor dvakrát chyboval, když položil obecnou otázku bez určení adresáta (1:00 a 2:45).

Vysílání 30: Názory a argumenty ČRo Plus 18:33 I 13.9.2019

Autor:	Petr Hartman		**Vyřčených výpovědí**		6
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	0	Ofenzivní (nepř./př.)	6 (4/2)

Komentátor užil těchto příznakovostí: *„Vyšetřovatelé pracovali s verzí, že putování farmy z Agrofertu do Agrofertu bylo účelové...“* (1:50); *„Pokud bude zastavení trestního stíhání důkladně a srozumitelně vysvětleno, půjde tvrdit, že na práci Šarocha a Erazíma to (výměna ministra) nemělo žádný vliv. Do té doby o tom lze pochybovat.“* (4:15).

Vysílání 31: Názory a argumenty ČRo Plus 18:33 II 13.9.2019

Autor:	Ondřej Konrád		**Vyřčených výpovědí**		5
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	2	Ofenzivní (nepř./př.)	3 (2/1)

Komentátor užil těchto příznakovostí: *„Andrej Babiš je čistý, tak pojďte přátelé do toho, vyhrňme si rukávy.“* (6:35); *„Co si také může přát víc (prezident) než v premiéra v hrsti a na hraně propadu se kymácející druhou vládní stranu?“* (7:10).

Vysílání 32: Názory a argumenty ČRo Plus 18:33 III 13.9.2019

Autor:	Jan Vávra		**Vyřčených výpovědí**		7
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	0	Ofenzivní (nepř./př.)	7 (4/3)

Komentátor užil těchto příznakovostí: *„Vzhledem k tomu, že toho o Čapím hnízdu bylo řečeno víc než dost, nakonec zejména od pana premiéra, který přednesl několik pozoruhodných verzí tohoto příběhu...“* (9:43); *„Cesta, kterou zvolilo státní zastupitelství v Praze, poněkud nešťastně navazuje.“* (10:55).

Vysílání 33: Názory a argumenty ČRo Plus 18:33 IV 13.9.2019

Autor:	Petr Holec		**Vyřčených výpovědí**		5
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	5	Ofenzivní (nepř./př.)	0 (0/0)

Komentátor užil těchto příznakovostí: *„Městské státní zastupitelství ho (Babiše) totiž zbavilo hned několika těžkých koulí na noze.“* (12:40); *„Konec trestního stíhání ale Babiše osvobozuje i uvnitř ANO. To sice až doteď pojala obdivuhodná loajalita ke svému šéfovi, poslední dobou se ale začaly objevovat první trhliny.“* (13:50).

Vysílání 34: Den v 60 minutách 13.9.2019, moderátor: Renata Kropáčková

Počet replik moderátora		17	**Počet replik hostů**		16	**Podíl dokončených replik**		94 %			
Transparentnost moderátora		100 %	**Počet odkazů na zdroje**		1	**Z toho nepřesných**		0			
Host 1:	David Ondráčka		**Obdržených replik**	4		**Z toho konfrontačních**	0	**Podíl konfront.**	0 %		
Vyřčených replik	4	**Podíl přerušení**	0 %			**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	0 %		
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	1	Ofenzivní (nepř./př.)	3 (2/1)					
Host 2:	Zdeněk Koudelka		**Obdržených replik**	10		**Z toho konfrontačních**	1	**Podíl konfront.**	10 %		
Vyřčených replik	9	**Podíl přerušení**	0 %			**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	0 %		
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	5	Ofenzivní (nepř./př.)	4 (1/3)					
Host 3:	Petr Nováček		**Obdržených replik**	3		**Z toho konfrontačních**	0	**Podíl konfront.**	0 %		
Vyřčených replik	3	**Podíl přerušení**	33 %			**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	33 %		
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	0	Ofenzivní (nepř./př.)	3 (0/3)					

Součástí tohoto vysílání byla hned v úvodu 2minutová reportáž. V té byl (s výjimkou TOP 09) korektně dán prostor k vyjádření, či parafrázi všem stranám PSP ČR. Následně Renata Kropáčková diskutovala s Davidem Ondráčkou z Transparency International a advokátem Zdeňkem Koudelkou, teprve poté diskutovala zvlášť ještě s komentátorem Českého rozhlasu Petrem Nováčkem. Každého z hostů moderátorka představila s korektní afiliací na úvod a na závěr rozhovoru.

Moderátorka v diskusi odkazovala a neužívala hodnotících adjektiv. Těch užil výhradně (interní) host Petr Nováček: *„...ten jeho (Babišův) nimbus člověka, kterému je nespravedlivě ubližováno, přestože pro tuhle zemi tolik udělal, se ještě zesílí...“* (21:00); *„to, že farma Čapí hnízdo měla nárok na ty dotace, protože byla malou a střední firmou, která nebyla nijak s Agrofertem spojena, to je opravdu zajímavá záležitost…“* (21:40); *„...na jedné straně bude silné hnutí ANO, ale ne tak silné, aby mohlo vytvořit většinovou vládu, já říkám zaplaťpánbůh, že si bude muset pomoct nějakým s prominutím pytlem blech, který doplní tu vládu...“* (25:15).

Vysílání 35: Názory a argumenty Plus 15.9.2019, moderátor: Jan Vávra

Počet replik moderátora		21	**Počet replik hostů**		18	**Podíl dokončených replik**		78 %			
Transparentnost moderátora		100 %	**Počet odkazů na zdroje**		2	**Z toho nepřesných**		0			
Host 1:	Vladimíra Dvořáková		**Obdržených replik**	7		**Z toho konfrontačních**	0	**Podíl konfront.**	0 %		
Vyřčených replik	6	**Podíl přerušení**	17 %			**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	17 %		
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	5	Ofenzivní (nepř./př.)	1 (0/1)					
Host 2:	Jan Gruber		**Obdržených replik**	4		**Z toho konfrontačních**	0	**Podíl konfront.**	0 %		
Vyřčených replik	4	**Podíl přerušení**	0 %			**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	0 %		
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	1	Ofenzivní (nepř./př.)	3 (0/3)					
Host 3:	Ondřej Neumann		**Obdržených replik**	9		**Z toho konfrontačních**	0	**Podíl konfront.**	0 %		
Vyřčených replik	8	**Podíl přerušení**	38 %			**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	38 %		
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	2	Ofenzivní (nepř./př.)	6 (2/4)					

Moderátor precizně odkazoval. Korektně uvedl afiliace všech hostů, které v průběhu nedělní diskuse u kulatého stolu ještě dvakrát zopakoval. Čapímu hnízdu se věnovala první hlavní část vysílání, tj. přibližně třicet minut stopáže. Jan Vávra mířil na Vladimíru Dvořákovou příznakovou repliku: *„Není teda opravdu divné, že na to přišli až po necelých 4 letech? (že ČH splňovalo definici malého a středního podniku)“* (5:40). Na tuto otázku Vladimíra Dvořáková reagovala popisem dotačně-podnikatelského prostředí minulých let a pravděpodobnou důkazní nouzí, do které se vyšetřovatelé dostali. Podobně jako dříve analyzované vysílání tohoto pořadu z 5.5.2019[26], tak i toto vydání se neslo v poklidném diskusním duchu (viz nulové zastoupení konfrontačnosti, kdy pořad je jakousi nadstavbou – završením komentářů vysílaných v pracovních dnech), ve kterém je plurality dosahováno multioborovostí hostů, a kdy je hostům dán prostor k dlouhým nepřerušovaným promluvám. Jakkoliv si moderátor počínal tak, že *nebylo možné rozpoznat, jaký názor má na věc, o níž informuje*, i zde je nasnadě otázka, nakolik je vhodné, aby diskusní pořad moderovaly osobnosti, které jsou v ostatních vysíláních názorově exponovány (viz rozbor vysílání č. 32 v této práci).

Vysílání 36: Pro a proti 16.9.2019, moderátor: Veronika Sedláčková

Počet replik moderátora	33	**Počet replik hostů**	33	**Podíl dokončených replik**	70 %
Transparentnost moderátora	74 %	**Počet odkazů na zdroje**	5	**Z toho nepřesných**	0

[26] viz. str. 21: https://rada.rozhlas.cz/sites/default/files/documents/5a607543c292812ae51b5fb793369480.pdf

Host 1:	Stanislav Polčák	**Obdržených replik**	9	**Z toho konfrontačních**	4	**Podíl konfront.**	44 %		
Vyřčených replik	10	**Podíl přerušení**	0 %	**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	0 %		
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	3	Ofenzivní (nepř./př.)	8 (3/5)			
Host 2:	Milan Feranec	**Obdržených replik**	24	**Z toho konfrontačních**	12	**Podíl konfront.**	50 %		
Vyřčených replik	23	**Podíl přerušení**	43 %	**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	43 %		
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	7 (6/1)	Neutrální	15	Ofenzivní (nepř./př.)	1 (1/0)			

Moderátorka dosáhla transparentnosti na úrovni střední a vysoké přesnosti, když dvakrát zařadila odkazy s neúplnou transparentností: *„Zatímco Andrej Babiš ukončení trestního stíhání kvůli údajnému dotačnímu podvodu vítá, politická opozice hovoří o hořké pachuti, která zůstává po ostrém názorovém obratu dozorujícího žalobce Jaroslava Šarocha.“* (0:15); *“...jaké pochybnosti se minimálně od části politické scény vznášejí...”* (20:27). Afiliace obou hostů moderátorka uvedla korektně celkově čtyřikrát, přičemž v úvodním a závěrečném představení uvedla i jejich stranickou příslušnost. V případě Milana Ferance moderátorka dvakrát zmínila také jeho místopředsednictví rozpočtovému, tak i členství v mandátovém a imunitním výboru PSP ČR. Milan Feranec korigoval omyl moderátorky v roce, kdy byl Andrej Babiš vydán ke stíhání, ta jeho korekci přijala (38:26). K oběma hostům Veronika Sedláčková přistupovala s obdobnou mírou konfrontačnosti. Milana Ferance moderátorka přerušovala, když reagovala na spekulativní povahu jeho replik.

Vysílání 37: Interview Plus 16.9.2019, moderátor: Jan Bumba

Počet replik moderátora	35	**Počet replik hostů**	35	**Podíl dokončených replik**	60 %				
Transparentnost moderátora	100 %	**Počet odkazů na zdroje**	5	**Z toho nepřesných**	0				
Host 1:	Cyril Svoboda	**Obdržených replik**	35	**Z toho konfrontačních**	6	**Podíl konfront.**	17 %		
Vyřčených replik	35	**Podíl přerušení**	40 %	**Podíl nekázně**	9 %	**Rozdíl**	31 %		
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	35	Ofenzivní (nepř./př.)	0 (0/0)			

Moderátor precizně odkazoval. Příznakovou repliku Jana Bumby *„Nenapadne i laika, proč tohle zkoumali dva roky (zda Čapí hnízdo splňovalo definici malého a středního podniku)?“* host obratem verifikoval (39:00). Afiliaci hosta moderátor uvedl celkově čtyřikrát, přičemž ve třech případech akcentoval skutečnost, že Cyril Svoboda je poradcem vlády. Ani v jednom případě však neuvedl jeho stranickou příslušnost ke KDU-ČSL.

Vysílání 38: Názory a argumenty ČRo Plus 13:33 16.9.2019

Autor:	Onřej Konrád		**Vyřčených výpovědí**		4
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	0	Ofenzivní (nepř./př.) 4 (1/3)

Komentátor užil těchto příznakovostí: *„Na oplátku jej za to Zeman veřejně a opakovaně slíbil jmenovat premiérem zase a znova, i kdyby hromy bily a Babiš byl dokonce odsouzen, třeba jen prvoinstančně…“* (5:30); *„...skandálně znějící nahrávky rozhovorů s reportérem jím vlastněného média – viz okřídlený citát ‘vaši na ně klekli‘“* (6:10).

Vysílání 39: Den v 60 minutách 16.9.2019, moderátor: Martina Mašková

Počet replik moderátora	5	**Počet replik hostů**	5	**Podíl dokončených replik**	100 %
Transparentnost moderátora	-	**Počet odkazů na zdroje**	0	**Z toho nepřesných**	0

Host 1:	Patrik Eichler	**Obdržených replik**	2	**Z toho konfrontačních**	0	**Podíl konfront.**	0 %
Vyřčených replik	2	**Podíl přerušení**	0 %	**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	0 %
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	1	Ofenzivní (nepř./př.)	1 (0/1)	

Host 2:	Václav Dolejší	**Obdržených replik**	3	**Z toho konfrontačních**	0	**Podíl konfront.**	0 %
Vyřčených replik	3	**Podíl přerušení**	0 %	**Podíl nekázně**	0 %	**Rozdíl**	0 %
Hodnocení subjektu	Defenzivní (př./nepř.)	0 (0/0)	Neutrální	3	Ofenzivní (nepř./př.)	0 (0/0)	

Moderátorka neužila žádných hodnotících adjektiv. Oba diskutující uvedla s korektními afiliacemi na počátku i v závěru rozhovoru, přičemž v případě Patrika Eichlera v prvotním představení uvedla i informaci, že Masarykova demokratická akademie je blízká ČSSD.

3.3. NAPLNĚNÍ NORMATIVNÍCH POŽADAVKŮ

Ve formulaci předmětu zadání zadavatel explicitně definoval otázky kladené na zpracovatele, které jsou kondenzovaným vyjádřením normativních požadavků dle Zákona o ČRo a Kodexu ČRo, tak jak popsala kap. 1.

3.3.1. Naplnění požadavku na komplexní reprezentaci reality ve smyslu zastoupení názorové plurality, rozmanitosti

Na základě předložených souhrnných analytických dat lze konstatovat, že v analyzovaném vzorku publicisticko-diskusních obsahů probíhalo *svobodné šíření, výměna, respektive konfrontace informací, názorů a postojů* (viz bod č. 2.2 Kodexu ČRo). V pořadech typu interview sehrával roli kvalifikovaného oponenta moderátor (bod 7.1 Kodexu ČRo) a to buď konfrontačními replikami anebo předkládáním opozitních názorů ve formě replik jiných.

V rámci názorového střetání dostaly hlavní proudy prostor k vyjádření, který lze považovat za adekvátní a zastoupení jednotlivých politických stran ve sledovaných diskusních pořadech je možno v rámci sledovaného tématu pokládat za různorodé. Vedle 103 replik představitelů hnutí ANO 2011 ve vysílání zaznělo také 60 replik zástupců opozičních stran (Piráti, ODS, TOP 09 a STAN). Diskusní účast ostatních politických stran nebyla s odkazem na bod 7.1 Kodexu ČRo, který hovoří o *hlavních názorových proudech*, nezbytná. Analýza poukázala na jedinou diskusní účast samotného premiéra Andreje Babiše, zároveň však doložila jeho účast ve zpravodajských obsazích.

V souvislosti s bodem 7.3 Kodexu ČRo, který hovoří o potřebě vedle názorů politiků zajistit také *účast širokého okruhu odborníků, osobností občanského života, ale i řadových obyvatel tak, aby zazněly relevantní názory a aby byli politikové s uvedenými názory konfrontováni*, se jako problematické ukázalo nízké zastoupení těchto okruhů osob: politologové (2 účasti), neziskový sektor (3), justice a prokuratura (4). Vedle toho se odehrálo 12 diskusních účastí komentátorů (čímž se tedy nemají na mysli komentáře v rámci pořadu Názory a argumenty), jejichž relevance či odborná způsobilost k tématu nemusí být vždy zřejmá. Mimo tři účasti politického komentátora Českého rozhlasu Petra Nováčka se totiž v osmi případech jednalo o

komentátory (novináře) jiných médií. Nabízí se proto ubrat z četnosti účastí externích komentátorů v diskusích ve prospěch skupin osob jmenovaných kodexem. V případě účasti externích komentátorů pak usilovat o jejich variabilitu – z uvedených osmi účastí se 3x jednalo o osoby ze Seznam zpráv, 2x o osoby z Deníku Referendum a 2x o osobu z Hospodářských novin.

Analýza poukázala na fakt, že v moderaci vzorku převládaly repliky žen – moderátorek. Naproti tomu podíl žen v replikách hostů na úrovni 18 % pouze odráží jejich zastoupení v Parlamentu ČR a nevybočuje z charakteristik jiných diskusních pořadů. Absence ženského elementu byla patrná především v komentářových příspěvcích pořadu Názory a argumenty.

3.3.2. Naplnění požadavku na adekvátní uvádění afiliací respondentů

Požadavek na uvádění přesných afiliací hostů publicisticko-diskusního vysílání lze vztahovat znění Kodexu ČRo (bod 6.6: *„Ve zpravodajských a publicistických pořadech Český rozhlas dbá na přesnost …“*), ale i z pochopitelné potřeby posluchače na orientaci v poslouchaném obsahu.

V rámci analyzovaného vzorku byli hosté všech diskusních formátů (tj. mimo komentáře pořadu Názory a argumenty, ve kterých byl komentátor představen vždy jen v úvodu) představováváni moderátory vždy minimálně dvakrát, tzn. na počátku a na konci diskusní pasáže. Nesporně přínosnými pro posluchače jsou opakování afiliací v průběhu vysílání, především pak u delších diskusních forem jako Pro a proti, Interview plus nebo Dvacet minut Radiožurnálu. Ve všech těchto pořadech byla afiliace hosta uvedena vždy minimálně třikrát, někdy až čtyřikrát. Třikrát zazněly afiliace hostů také v pořadu Názory a argumenty Plus (15.9.2019), což v porovnání s výše zmiňovanými pořady o přibližně poloviční stopáži lze interpretovat jako rezervu.

Přesnost uváděných afiliací byla na vysoké úrovni. Moderátoři uváděli stranické příslušnosti, stranické nominace (viz Marie Benešová, ministryně nestranička za ANO), blízkosti ke stranám (viz Patrik Eichler z Masarykovy demokratické akademie blízké ČSSD), nebo i někdejší kolegiální vztahy (viz Jana Klímová z Hospodářských novin – někdejší kolegyně z Českého

rozhlasu). Nejvážnějším nálezem v přesnosti uváděných afiliací bylo neuvedení stranické příslušnosti Cyrila Svobody ke KDU-ČSL v pořadu Interview Plus z 16.9.2019 (viz vysílání č. 37). Moderátor jej představil třikrát, včetně informace, že se jedná o poradce vlády, současnou stranickou příslušnost však neuvedl ani jednou. Ostatní nálezy k afiliacím byly spíše bagatelními nepřesnostmi.

3.3.3. Naplnění požadavku na absenci podob favorizace a defavorizace respondentů nebo subjektů

Moderátoři analyzovaných publicisticko-diskusních obsahů se vyvarovali nečestných hodnotících soudů. Jak ukázala analýza, ve své moderaci se nedopustili žádné favorizace ani defavorizace nikoho z respondentů, a to jak užívaným výrazivem, poskytnutým prostorem k vyjádření, konfrontačností replik či přerušováním. Z rozboru jednotlivých vysílání vyplývá, že veškeré odchylky od „ideálního ekvilibria" měly své opodstatnění a nelze je nikterak vnímat jako kolizi s nestranností (viz preambuli a bod 7.4 Kodexu Čro). Souhrnné vyhodnocení přístupu moderátorů k představitelům vládního hnutí ANO 2011 a opozičních stran v kritériích konfrontačnosti, či přerušování ukázalo na dodržování pravidel *čestně vedené diskuse* (opět viz bod 7.4 Kodexu ČRo).

Příznakovosti (včetně hodnotících adjektiv) byly v rámci analyzovaného vzorku užívány téměř výhradně v promluvách hostů, anebo v komentářových formách, kde jsou z principu přípustné a nezbytné (viz bod 6.13 Kodexu ČRo). Nebyly shledány žádné náznaky, že by obsah analyzovaných komentářů nebyl prezentován *čestně a bez klamavé manipulace s fakty* (viz bod 6.14 Kodexu ČRo) resp. že by se komentáře *věcně odchylovaly od skutečnosti* (bod 6.13 Kodexu ČRo). Názory a argumenty byly pořadem vůči hlavnímu subjektu nejkritičtějším[27], což lze dát do souvislosti se zjevnou kontroverzností případu, ve kterém nebyly výjimkou (nepřímo) ofenzivně hodnotící repliky i u zástupců hnutí ANO 2011. Posouzení přiměřenosti intenzity kritiky v rámci pořadu by vyžadovalo zpracování referenční báze: buďto analyzovat

[27] Je však nutné vidět i skutečnost, že komentátoři jako skupina hostů vysílání, nejkritičtější nebyla.

hodnocení v komentářích Názorů a argumentů i v jiných tematizacích nebo podrobit rozboru obsahovou skladbu komentářů k tomuto tématu názorových platforem jiných médií.

V rámci moderace došlo k zařazení příznakových replik (resp. hodnotících adjektiv) v jednotkách případů a nelze tak hovořit o hrozbě, že by posluchač mohl rozpoznat názor. Ve všech případech tak moderátoři učinili buďto s odkazem na zdroj anebo v mezích *kritické reflexe reality* (viz bod 6.3 Kodexu ČRo), o čemž svědčí následné verifikace těchto replik promlouvajícími hosty[28]. Podobně jako s parametrem konfrontačnosti, přítomnost příznakovosti v promluvách moderátorů sama o sobě chybou. Pro posouzení je podstatná jejich četnost (v této analýze byla nízká) a rozložením mezi skupiny adresátů takových replik.

Tématem k diskusi je, zda k názorové nestrannosti moderátorů přistupovat výhradně izolovaně v rámci dílčích vysílání. S přihlédnutím ke znění bodu 6.13 Kodexu ČRo, který hovoří o tom, že moderátoři rozhlasu si musí *„počínat tak, aby posluchač nemohl rozpoznat, jaký názor mají na věc, o níž informují“* se jeví jako diskutabilní, pokud moderátor diskusního pořadu vystupuje mimo tento pořad jako komentátor. Poznámka se týká Jana Vávry, který moderoval nedělní diskusi u kulatého stolu Názory a argumenty Plus 15.9.2019 (vysílání č. 33) a zároveň byl k tématu Čapího hnízda autorem komentáře v pořadu Názory a argumenty o pouhé dva dny dříve (vysílání č. 30).

Názorové ukotvení takové osoby je tudíž zřejmé a médium může být potenciálně vystavováno podezřením ze stranění, byť je zřejmé, že bod Kodexu je zaměřen na podání profesionálního a nestranného výkonu moderátora v rámci diskusního pořadu bez ohledu na jeho další žurnalistické aktivity.

3.3.4. Naplnění požadavku vyváženosti a žurnalistické objektivity

Východiska pro posouzení výzkumné otázky lze spatřovat především v bodě 7.2 Kodexu ČRo, který hovoří o dbaní zásad *vyváženosti zejména tak, aby nebyla v celku vysílaného programu*

[28] Př. Interview Plus 16.9.2019: Moderátor: *Nenapadne i laika, proč tohle zkoumali dva roky (zda Čapí hnízdo splňovalo definici malého a středního podniku)?* Host (Cyril Svoboda): *No napadne. Jasně. Mě to napadlo taky, to napadne každého (smích).*

jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory. Prostor jim přidělí s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě; ale také v bodě 7.4 Kodexu ČRo, který hovoří o *povinnosti zachovávat nestrannost a vést čestnou diskusi.*

Posouzení naplnění normativních požadavků vyváženosti a žurnalistické objektivity zpracovatel řešil volbou několika proměnných, z nichž některé významně zasahují také do ostatních výzkumných otázek, na což zpracovatel upozornil už v metodologickém úvodu: tzn. posouzení rozmanitosti a plurality či posouzení favorizace, resp. defavorizace hostů. Z tohoto důvodu tuto výzkumnou otázku zpracovatel zodpovídá jako poslední. Těmito univerzálními proměnnými jsou především kritérium konfrontačnosti a přerušování.

Otázka už byla z velké části zodpovězena v rámci odpovědí výše, lze tedy uzavřít, že analyzované obsahy každý jednotlivě splňovaly znaky čestně vedené diskuse s rovným přístupem k diskutujícím hostům ve smyslu konfrontačnosti, přerušování i poskytnutého prostoru. Uvedené charakteristiky se promítly i do souhrnu analyzovaného celku, ve kterém hlavní názorové proudy dostaly adekvátní prostor k vyjádření a nebyla shledána tendence k stranění ve smyslu jednostranné konfrontačnosti či přerušování.

Vedle toho analýza ukázala, že naprostá většina analyzovaných diskusních obsahů pracovala s vysokou přesností při odkazování na zdroje svých tvrzení, což svědčí jednak o přípravě moderátorů k vedení pořadů a prospívá nestrannosti, čestnosti a věcnosti diskuse.

Samostatnou otázkou související s žurnalistickou objektivitou je priorita, s jakou bylo téma zastavení trestního stíhání v kauze Čapího hnízda do publicistických obsahů řazeno[29], a to až do 13.9.2019, kdy teprve bylo rozhodnutí státního zástupce zveřejněno. Do té doby pro řazení těchto obsahů nebyl oficiální důvod (nerovná se, že pro to nebyl důvod vůbec). Posouzení tohoto aspektu nebylo součástí zadání a pro jeho vyhodnocení by bylo potřebné vytvořit referenční bázi: vyhodnotit obsahovou skladbu názorových platforem jiných médií.

[29] O řazení faktů v závislosti na důležitosti v souvislosti s žurnalistickou objektivitou hovoří Mindich: 1998

4. PŘÍPADOVÁ STUDIE – ZASTAVENÍ TRESTNÍHO STÍHÁNÍ JIŘÍHO ČUNKA V ROCE 2007

K případu stíhání premiéra ČR v souvislosti s Čapím hnízdem existuje v novodobé české historii jediný principiálně srovnatelný případ. Tím bylo zastavení trestního stíhání ministra pro místní rozvoj Jiřího Čunka v roce 2007, který byl stíhán pro podezření z přijetí úplatku. Mezi těmito případy shledáváme několik paralel, kterými jsou především:

- jednalo se taktéž o stíhání politika ve výkonu funkce – Jiří Čunek zastával funkci vicepremiéra a ministra pro místní rozvoj
- trestní stíhání bylo zastaveno a potvrzeno státním zástupcem, nedošlo k obžalobě,
- jednalo se taktéž o podezření z trestného činu majetkové podstaty.

Rozdílnosti obou případů nastávají především v těchto aspektech:

- Andrej Babiš dlouhodobě vystupuje jako bojovník proti korupci,
- Lze dovozovat, že v případu Jiřího Čunka bylo zastavení stíhání menším překvapením, vzhledem k medializovaným procesním chybám a výměně státního zástupce (novinky.cz 8.6.2007[30]; Lidové noviny 2.11.2007[31])
- Andrej Babiš nevyvodil z vyšetřování osobní důsledek, Jiří Čunek z funkce nakonec odstoupil v období prověřování rozhodnutí nejvyšší státní zástupkyní Renatou Veseckou, dva týdny před definitivním zastavením případu (viz příspěvky serveru iRozhlas.cz: odstoupení[32], zastavení[33]),
- Hnutí ANO v případu výrazně akcentuje politický motiv – kampaň proti předsedovi vlády.

[30] https://www.novinky.cz/domaci/clanek/vesecka-v-kauze-cunek-chybovali-zalobce-i-policie-40161149
[31] Lidové noviny 2.11.2007: *Jak se vyvíjelo vyšetřování*
[32] https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/predseda-kdu-csl-jiri-cunek-rezignoval-na-vladni-funkce_200711071533_kbrezovska
[33] https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/trestni-stihani-jiriho-cunka-je-definitivne-zastavene_200711222000_mtaborska

Tabulka č. 8: Faktické informace k případům Andreje Babiše a Jiřího Čunka

	Andrej Babiš	Jiří Čunek
Oznámení státního zástupce o zastavení trestního stíhání	2.9.2019 (pondělí)	7.8.2007 (úterý), iRozhlas
Státní zástupce	Jaroslav Šaroch	Arif Salichov
Potvrzení rozhodnutí dohledovým státním zástupcem	13.9.2019 (12. den), zdroj: Aktualne.cz	11.8.2007 (5. den), zdroj: Novinky.cz
15-denní období	2.9. – 16.9.2019	7.8. – 21.8.2007
Relace v 18h	Hlavní zprávy + Hlavní zprávy a komentáře	Radiofórum + Krátké zprávy

Graf č. 18: Intenzita medializace Andreje Babiše a Jiřího Čunka v 15denním období od oznámení státního zástupce o zastavení trestního stíhání v informačním obsahu ČRo1 Radiožurnál po 18h – počet výpovědí o politicích; zdroj: kontinuální obsahový výzkum Media Tenor

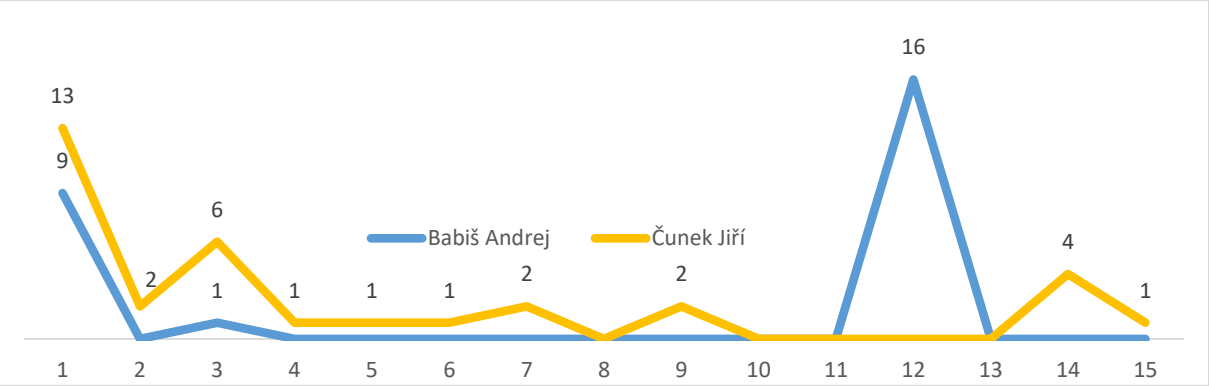

Graf č. 19: Tonalita medializace Andreje Babiše a Jiřího Čunka v 15denním období od oznámení státního zástupce o zastavení trestního stíhání v informačním obsahu ČRo1 Radiožurnál po 18h – počet výpovědí o politicích; zdroj: kontinuální obsahový výzkum Media Tenor

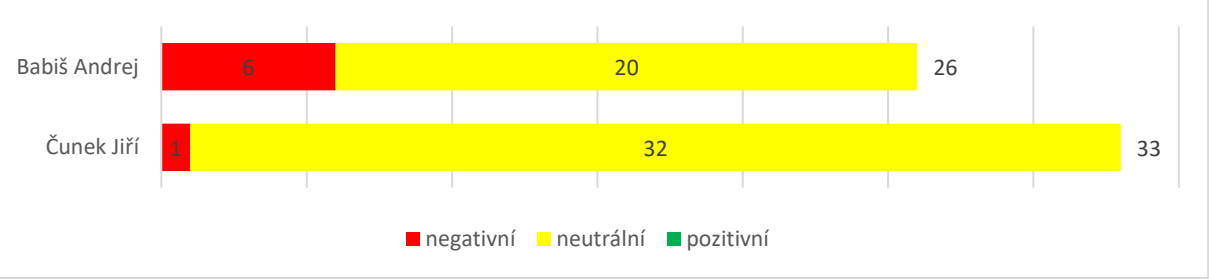

Tabulka č. 9: Autoři výpovědí o Andreji Babišovi a Jiřím Čunkovi v 15denním období od oznámení státního zástupce o zastavení trestního stíhání v informačním obsahu ČRo1 Radiožurnál po 18h – počet výpovědí o politicích

Andrej Babiš		Jiří Čunek	
novinář	9	novinář	25
opozice	6	Čunek Jiří	7
Babiš Andrej	5	koalice	1
ostatní ANO 2011	3		
ostatní	3		

Tabulka č. 10: TOP10 nejmedializovanějších domácích politiků v 15denním období od oznámení státního zástupce o zastavení trestního stíhání v informačním obsahu ČRo1 Radiožurnál po 18h; zdroj: kontinuální obsahový výzkum Media Tenor

2.9. – 16.9.2019		7.8. – 21.8.2007	
1.-5.	6.-10.	1.-5.	6.-10.
Babiš Andrej	Maláčová Jana	**Čunek Jiří**	Pohanka Michal
Zeman Miloš	Michálek Jakub	Tlustý Vlastimil	Melčák Miloš
Jourová Věra	Kolář Ondřej	Kalousek Miroslav	Paroubek Jiří
Volný Jan	Plaga Robert	Topolánek Mirek	Jacques Kateřina
Schillerová Alena	Vojtěch Adam	Vondruška Josef	Hovorka Ludvík

Pro zpracování srovnávací sondy byla využita data kontinuálního výzkumu mediálních obsahů Media Tenor zpracovaná v minimálním časovém odstupu od obou událostí. Jak Andrej Babiš v roce 2019, tak Jiří Čunek dvanáct let před ním, se v dvoutýdenní periodě po oznámení státního zástupce o zastavení trestního stíhání stali nejčastěji prezentovanými politiky informačního obsahu ČRo Radiožurnálu vysílaného po šesté hodině večerní.

Jakkoliv je potřeba veškerá srovnání obou případů vnímat vzhledem k časovému odstupu, jiným politickým podmínkám, dramaturgickým proměnám vysílání ale i úzkému výseku vzorku s ostražitostí, lze konstatovat, že intenzita pokrytí obou případů byla srovnatelná. V obou případech došlo k nárazově vysoké medializaci v okamžiku průchodu informace o zastavení stíhání ve veřejnou známost a následnému utišení. Zatímco v případu Jiřího Čunka potvrzení závěru o zastavení stíhání dohlížejícím státním zástupcem učiněné 5. den od oznámení zastavení dozorujícím zástupcem Salichovem nevzbudilo opětovný výraznější nárůst

medializace, v případě Andreje Babiše se jednalo o nový vrchol v časové křivce. Vedoucí městský státní zástupce Martin Erazím potvrdil závěr státního zástupce Jaroslava Šarocha 12. den od Šarochova oznámení.

Podstatný rozdíl v charakteru medializace obou případů je potřeba vidět ve variabilitě aktérů, kteří případy v informačním obsahu po šesté hodině večerní na ČRo1 Radiožurnálu komentovali. K případu Andreje Babiše se vedle představitelů ANO 2011 vyjadřovala také řada opozičních politiků, což do obrazu předsedy vlády vneslo i výpovědi s negativní tonalitou. Případ Andreje Babiše tak byl prezentován se silnějším akcentem názorové plurality.

5. ZÁVĚR

Cílem zadavatele při zadání analýzy rozhodnutí o zastavení trestního stíhání v kauze Čapí hnízdo v referování publicistiky ČRo Plus a ČRo Radiožurnál bylo ověřit si, zda vysílatel naplnil normativní, odborné a profesionální požadavky kladené na médium veřejné služby, tak je definuje Zákon o ČRo a Kodex ČRo. Zpracovatel podrobil analýze celkově 39 útvarů zařazených do vysílání v období od 2.9. do 16.9.2019.

Zpracovatel předkládaným dílem prokázal, že vysílatel **z podstatné části vyhověl normativním požadavkům kladeným na médium veřejné služby**. Zcela bez výhrad analyzované obsahy v rámci zadání naplnily požadavky na vyváženost a žurnalistickou objektivitu, stejně tak jako požadavky na absenci různorodých podob favorizace respondentů nebo subjektů. K diskusi však zpracovatel ponechává, nakolik je vzhledem ke znění bodu 6.13 Kodexu ČRo vhodné, aby jako moderátor diskuse vystupovaly osoby, které jindy vystupují v roli komentátora.

Rezervy lze spatřovat v naplnění požadavku na rozmanitost a pluralitu. V analyzovaném celku získaly dostatečný prostor k vystoupením hlavní názorové proudy, čímž jsou v tomto případě myšleny politické strany. Indikace vyšší variability aktérů byla i součástí nálezů dílčí případové studie porovnávající na vzorku vysílání případ Čapí hnízdo Andreje Babiše s případem Jiřího Čunka z roku 2007. V kontextu bodu 7.3 Kodexu ČRo, který ukládá vysílateli potřebu zajistit také *účast širokého okruhu odborníků, osobností občanského života* však kontrastovala četnost, s jakou byli do diskusí zváni komentátoři jiných médií (což Kodex ČRo nijak neukládá) v porovnání s odborníky z právnické obce, politologie, případně též zástupci neziskového sektoru. V případě účasti externích komentátorů je pak na místě usilovat o jejich vyšší variabilitu: celkových osm externích komentátorů v rámci analyzovaného vzorku pocházelo ze čtyř mediálních značek.

S problematikou rozmanitosti souvisí také zastoupení žen. Byť v moderaci analyzovaného vzorku převládaly repliky žen – moderátorek, v replikách hostů ženy získaly 18% podíl na četnosti, který pouze odráží jejich zastoupení v Parlamentu ČR a nevybočuje z charakteristik jiných diskusních pořadů. Absence ženského elementu byla patrná především v příspěvcích pořadu Názory a argumenty.

K jinak celkově vysoké úrovni přesnosti a četnosti uvádění afiliací pozvaných hostů upozorňujeme na absenci uvedení stranické příslušnosti Cyrila Svobody ke KDU-ČSL v pořadu Interview Plus z 16.9.2019 (viz vysílání č. 37). V rámci pořadu Názory a argumenty Plus doporučujeme častěji řadit informaci o afiliacích hostů (zazněly 3x za 50 minut stopáže).

Samostatnou otázkou je priorita, s jakou bylo téma zastavení trestního stíhání v kauze Čapího hnízda do publicistických obsahů řazeno, a to v období od 2.9. do 13.9.2019. Posouzení tohoto aspektu nebylo součástí zadání a pro jeho vyhodnocení by bylo potřebné vytvořit referenční bázi: vyhodnotit obsahovou skladbu názorových platforem jiných médií.

6. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A CITOVANÝCH ZDROJŮ

- Belobrad, Michal (ed.). *Kvalitatívna a kvantitatívna analýza spravodajských relácií slovenských mienkotvorných televízií: zborník z odborných seminárov Katedry žurnalistiky FF KU: k riešeniu projektovej úlohy VEGA 1/3692/06/*. Ružomberok: Katolícka univerzita v Ružomberku, Filozofická fakulta, 2008.
- Donsbach, Wolfgang; Klett, Bettina. *Subjective objectivity. How journalists in four countries define a key term of their profession*. International Communication Gazette 1993 51: 53.
- Farnsworth, Stephen J.; Lichter, S. Robert; Schatz, Roland. *The Global President: International Media and the US Government*. Rowman & Littlefiel, 2013.
- Hopmann, David Nicolas; Van Aelst, Peter; Legnante, Guido. *Political balance in the news: A review of concepts, operationalizations and key findings*. Sage Publications, 2011.
- Hurtíková, Hana. *Framing televizního zpravodajství a jeho účinek na formování politických postojů veřejnosti. Případová studie pádu vlády Mirka Topolánka v roce 2009*. Vydání 1. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2016. 195 s. ISBN 978-80-7325-400-1.
- Chleboun, Petr. *Projekt kontinuální analýzy diskuzních pořadů českých televizí*. 2003.
- Jirák, Jan; Nečas, Vlastimil; Rábová, Tereza; Trampota, Tomáš; Wolák, Radim. *Analýza předvolebního vysílání Českého rozhlasu v období před krajskými a senátními volbami konanými v říjnu 2012*. CEMES, 2013.
- Kejlová, Tamara. *Analýza zpravodajství českých periodik během prezidentských voleb v roce 2013 v ČR*. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, 2014.
- Kodex Českého rozhlasu. Dostupný online (cit. 29.12.2019).
- Krippendorf, Klaus. *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology*. 2. dopl. vyd. Thousand Oaks: Sage, 2004. ISBN 0-7619-1544-3.
- Manning, Paul. *News and News Sources: A Critical Introduction*. SAGE Publications, 2001.

- Mindich, David T. Z. *Just the facts: how "objectivity" came to define american journalism.* New York: New York University Press, 1998. ISBN 978-0814756140
- Morris, Jonathan S. *Slanted Objectivity? Perceived Media. Bias, Cable News Exposure, and Political Attitudes*. Social Science Quarterly, Volume 88, Number 3, September 2007.
- Nečas, Vlastimil. *Research of Bias in Selected Journals: A Meta-Analysis*. Bodhi: An Interdisciplinary Journal, Vol.2(1) 2008 p. 117-135.
- Sedláková, Renáta. *Výzkum médií. Nejužívanější metody a techniky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-3568-9.
- Shoemaker, Pamela, and Tim Vos. *Gatekeeping Theory*. Routledge, 2009. Print.
- Scherer, Helmut: Úvod do metody obsahové analýzy. In: Schulz, Winfried. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. 134 s. ISBN 80-7184-548-5.
- Schudson, Michael. *The objectivity norm in American journalism*. Journalism 2001 2: 149-170.
- Stavitsky, Alan G.; Dvorkin, Jeffrey A. *Best Practices in Assessing Objectivity and Balance*. CPB, 2005.
- Trampota, Tomáš a Vojtěchovská, Martina. *Metody výzkumu médií*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. 293 s. ISBN 978-80-7367-683-4.
- Trampota, Tomáš. Mediální agenda. In: Škodová, Markéta, ed. *Agenda setting: teoretické přístupy*. 1. vyd. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2008, 978-80-7330-151-4.
- Trampota, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. 191 s. ISBN 80-7367-096-8.
- Vinopal, Jiří. 2003. *„Kdo je "levičák" a kdo "pravičák"?“* in *Naše společnost* 2003, R. 2003, č. 3-4.
- Zákon 484/1991 Sb. o Českém rozhlasu. Dostupný online (citováno 5. 12. 2019).

7. APENDIX – příklad zpracování komentářového útvaru

NÁZORY A ARGUMENTY 6. 9. 2019, stopáž 6:50

LÍDA RAKUŠANOVÁ – Čapí hnízdo a justiční gramotnost

0:00 neutrální výpověď

Kdysi v televizním dávnověku, kdy veřejnoprávní televize ještě nemusela zápasit s privátními kanály o každého diváka, vysílala v Západním Německu televize ARD pořad s názvem Jaký rozsudek byste vynesli vy? Na rozdíl od dnešních tv seriálů ze soudních síní v něm ale nešlo o bičování emocí. Cílem bylo předvést národu u obrazovek, jak diametrálně se mnohdy může lišit individuální cit pro spravedlnost od verdiktu soudního dvora. Důležité bylo, že se diváci ve studiu v následné debatě vždycky dozvěděli, co konkrétně k rozsudku vedlo, jaké paragrafy museli soudci zohlednit, jak hodnotili důkazy. V podstatě se jednalo – řečeno dnešní terminologií – o cosi jako populární rychlokurz v justiční gramotnosti.

Zdůvodnění: jedná se o paralelu k aktuální situaci kolem rozhodnutí městského státního zastupitelství zastavit vyšetřování. Názor komentátorky na kauzu Ptačí hnízdo a/nebo její aktéry zde není explicitně vyjádřen.

0:56 ofenzivní nepřímá

Jak nutně by něco takového bylo zapotřebí u nás, ukázalo se názorně tento týden, kdy se veřejnost dozvěděla, že po téměř 4 letech vyšetřování kauzy Čapí hnízdo se dozorující státní zástupce rozhodl stíhání šéfa vlády Andreje Babiše zastavit. Má sice logiku, že nadřízené justiční instance o důvodech tohoto kroku mlčí, protože ho musejí přezkoumat a eventuálně ho mohou i změnit, ale faktem je, že **paseku** v důvěře veřejnosti v právní stát už tato informace nadělala.

Zdůvodnění: Komentátorka používá stylisticky zabarvené vyjádření "paseku", stejně tak využívá paralelu z úvodní repliky, aby zpochybnila srozumitelnost rozhodnutí státního zástupce. Andrej Babiš zmiňován není, jedná se o hodnocení státního zastupitelství.

1:33 ofenzivní přímá

Na první pohled se totiž celá kauza zdá být jasná. Před deseti lety **vyvrhl Babišův Agrofert ze svého lůna** jednu ze svých menších firem, jejíž akcie odkoupili anonymní vlastníci – jak se později ukázalo, členové Babišovy rodiny, kteří pak na výstavbu farmy Čapí hnízdo úspěšně

požádali o dotaci z evropského fondu určeného pro podnikání a rozvoj cestovního ruchu malých a středních podniků. Pod křídla Agrofertu se Čapí hnízdo vrátilo, **jen co uplynula** blokační lhůta 5 let.

Zdůvodnění: Komentátorka používá silně expresivní výrazy ("vyvrhl (...) ze svého lůna" nebo "jen co uplynula lhůta"), kterými jednoznačně vyjadřuje svůj negativní postoj přímo vůči kauze Čapí hnízdo.

2:08 neutrální

Zdání je ovšem jedna věc. Něco jiného je to před soudem dokázat. Zákony sice definují dotační podvod jako trestný čin, k němuž mimo jiné dojde, pokud jsou v žádosti o dotaci zamlčeny nebo uvedeny nepravdivé nebo zkreslené údaje, ale faktem je, že v době, kdy farma Čapí hnízdo žádala o dotaci, Agrofertu oficiálně nepatřila a zpátky se dostala údajně jen proto, že nemohla splácet bance dluh, za který se Babišův holding zaručil.

Zdůvodnění: Komentátorka popisuje základní podstatu kauzy Čapí hnízdo, její stanovisko není v této výpovědi jednoznačně uvedeno.

2:40 ofenzivní nepřímá

Jak by si s tím soudci poradili, je otázka. Fakt, že dozorující státní zástupce nakonec rozhodl je před toto dilema ani nepostavit, posiluje na jedné straně dojem, že **spravedlnost dostala na frak**. Jenže spravedlnost není totéž, co právo.

Zdůvodnění: Komentátorka využívá expresivního označení v souvislosti s rozhodnutím státního zastupitelství. Poslední část této výpovědi "spravedlnost není totéž, co právo" neslouží jako vyvažující, objektivizující argument k první části výpovědi, ale jako příprava k přechodu na příklad z Platona.

2:58 neutrální

Podle řeckého filozofa Platona je spravedlnost výrazem vnitřního postoje, ten ale může být ovlivněn i egoismem a snahou o osobní prospěch.

Zdůvodnění: Paralela, která ilustruje a strukturuje hlavní argumentaci k postoji komentátorky.

3:10 ofenzivní přímá

Andrej Babiš to například jistě myslí upřímně, když říká, že odložením jeho stíhání spravedlnost zvítězila.

Zdůvodnění: Ironie, využití slova "jistě" a "myslí upřímně", které je parafrází znehodnoceného prohlášení politiků "Myslíme to upřímně". Negativní kontext je určen i odkazem na Platona a jeho pojetí spravedlnosti, ve které hraje roli i ego a snaha o osobní prospěch.

3:20 ofenzivní nepřímá

Právo tvoří naproti tomu soubor pravidel, bez jejichž dodržování hrozí, že se společnost rozpadne. Justice se může při svém rozhodování v rámci pravidel spravedlnosti přibližovat, ale nic víc. V kauze Čapí hnízdo **je pořád ještě naděje**, že se o to doopravdy snaží.

Zdůvodnění: Nejde o přímé hodnocení Andreje Babiše, ale o rozhodování justice v této kauze. Jednoznačné názorové vyjádření nese část "je pořád ještě naděje". Z použití výrazu "naděje" je zřejmé, že komentátorka považuje za správný opak aktuálního rozhodnutí státního zástupce.